

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 67 (6784)

• Trešdiena, 1997. gada 10. septembris

• Cena Ls 0,16

Akcija «Tevi gaida skola» turpinās

«Novadnieks» jau informēja savus lasītājus, ka valstī no 20. augusta līdz 20. septembrim notiek akcija «Tevi gaida skola», kuru organizē Izglītības un zinātnes ministrijas bērnu tiesību aizsardzības centrs un atbalsta ministrijas vadība. Vienreiz ir jātiek skaidrībā, cik tad Latvijā ir bērnu, kuri dažādu iemeslu dēļ neapmeklē skolu — trīs, piecpadsmit vai divdesmit seši tūkstoši?..

Bērnu tiesību aizsardzības rajona inspektore Tamāra Veļecka iepazīstināja ar šīs akcijas būtību, svarīgākajiem mērķiem un norisi. Akcija balstās uz ANO Konvencijas par bērna tiesībām 28. pantu, kurš nosaka, ka dalībvalstis atzīst, ka bērnam ir tiesības uz izglītību, un, lai pakāpeniski uz visiem laikiem vienlīdzīgu iespēju pamata šīs tiesības īstenotu, tās apņemas «ar piemērotiem pasākumiem veicināt, lai skolas tiktu regulāri apmeklētas un mazinātos to skolēnu skaits, kas pamet skolu».

Šī un citas starptautiskās normas ir noteiktas arī Latvijas likumos un normatīvajos aktos. Vienlaikus Izglītības likuma 26. pants nosaka, ka bērnam «obligātais mācību laiks ir līdz 15 gadu sasniegšanai vai pamatskolas beigšanai».

Akcijas «Tevi gaida skola» galvenie mērķi:
— informēt sabiedrību ar statistikas datiem par skolas vecuma bērniem un viņu iesaistīšanos skolā;
— iedarbināt uzskaites mehānismu, sakārtojot savstarpējās sadarbības un metodiskās koordinācijas sistēmu pašvaldībā;
— aktivizēt sabiedrības uzmanību tam, lai palīdzētu ģimenei bērna tiesību uz izglītību realizēšanā;
— aicināt nevalstiskās organizācijas un uzņēmējus palīdzēt ģimenēm ar bērniem sarūpēt skolas mācību līdzekļus.

Kā uzsvēra T. Veļecka, daudzām ģimenēm svarīgākais izrādās tieši akcijas pēdējais mērķis — vecāki un bērni būs pateicīgi par atbalstu, jo paši nevar sagādāt nepieciešamo mācību uzsākšanai.

Akcijas «Tevi gaida skola» ietvaros arī visi Preiļu rajona iedzīvotāji tiek aicināti ziedot skolas piederumus, griezties kādā konkrētā skolā, varat ieskaitīt naudu ziedojumu kontā vai arī atnest uz Latvijas organizācijas «Glābiet bērnu» rajona nodaļas biroju Preiļos, Skolas ielā 11 (tel. 21301) no pulksten 16.00 līdz 19.00.

L. Kirillova

Kāpēc par tiem skolās vecuma bērniem, kas pagājušajā mācību gadā neapmeklēja skolas, valsts oficiālās iestādes presē dod atšķirīgas ziņas, norādot gan dažus tūkstošus, gan arī — dažus desmitus tūkstošu skolēnu?

Vai šī gada akcija «Tevi gaida skola» beidzot īsteno skaidrību un skolā neejošo bērnu skaits tiks noteikts precīzi? Kā šī akcija norit atsevišķās vietās?

Līvānu 1. vidusskolas direktora vietniece mācību un audzināšanas darbā Inese Magdalenoka:

— Aicinājumā piedalīties akcijā, ko skola saņēma skolotāju augusta konferences laikā, ir skaidri norādīts adresāts — pašvaldības. Skola ir viens posms, kas pieslēdzas pašvaldības darbam skolas vecuma bērnu apzināšanā. Kad griezos Līvānu domē, lai saskaņotu, ko un kā mēs darīsim, izrādījās, ka pilsētas pašvaldība šādu vēstuli nemaz nav saņēmusi.

Savstarpēji ar kolēģiem skolā vienojamies mēģināt paši apzināt, cik bērnu neiet skolā.

Riebiņu pagasta padomes priekšsēdētājs Voldemārs Adamovičs:

— Nekādu aicinājumu piedalīties akcijā «Tevi gaida skola» neesmu saņēmis. Pēc savas iniciatīvas 1. septembrī no Riebiņu vidusskolas direktora paņēmu ziņas par tiem bērniem, kas uzsāka jauno mācību gadu. Šos datus salīdzināju ar pagasta iedzīvotāju reģistru. Visi pagasta bērni ir aizgājuši skolā. Izņemot divus bērnus invalīdus, kam ir runas traucējumi. Viņiem pienācis skolas vecums. Esmu ierosinājis pagastiesai palīdzēt atrisināt jautājumu, kādā veidā un kur iesaistīt šos bērnus speciālajās skolās.

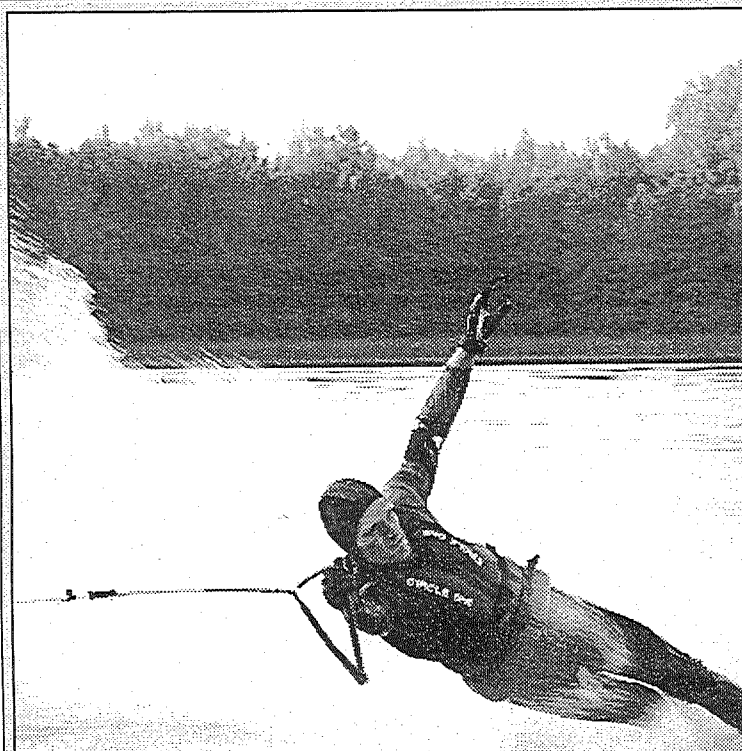
Preiļu 2. vidusskolas direktors Oļegs Hļebņikovs:

— Kā paredz akcijas «Tevi gaida skola» nolikums, tās plāns jāizstrādā pašvaldībai. Uzskatu, ka šodien arī pašvaldībām nav ziņu par skolas vecuma bērniem.

Statistikas, pilsonības un imigrācijas dienesta, dzimtsarakstu nodaļu ziņu dati ir atšķirīgi, neparādās bērnu skaits pa gadiem. Tāpēc arī valstī kopumā nav vienotu ziņu par skolā neejošo bērnu skaitu. Kas attiecas uz mūsu skolu, mēs varējām apkopot ziņas par tiem, kas mācījās iepriekšējā gadā, bet šogad neieradās 1. septembrī. Esam noskaidrojuši, kas ar viņiem ir. Tādi bija vairāki. Divas čigānu tautības meitenes joprojām nav pārbraukušas no Baltkrievijas. Pieci skolēni atsakās apmeklēt skolu, jo viņi ir atpaliuši mācībās. Trīs no viņiem izteikuši vēlēšanos iet vakarskolā, un, acīmredzot, sasnieguši 15 gadu vecumu, jau šogad no skolas aizies. Vienam zēnam, domājams, derīgāk būs mācīties Rudzētu internātpaigiskolā.

Taču tikai pašvaldības var uzskaitīt tos bērnus, kas skolas mācības nav uzsākuši vispār.

L. Rancāne

Eikšas ezerā pēc vairāku gadu pārtraukuma notika republikas čempionāts ūdenslēpošanā. Slalomā vīriešiem uzvarēja preiļietis Ingus Buks.

6. lpp.

Preiļos apspriedās Latgales rajonu attīstības plānotāji

Pagājušajā trešdienā Kanādas-Baltijas projekta ietvaros uz kārtējo apspriedi pulcējās Latgales rajonu attīstības plānotāji. Viņi izskatīja vairākus šī projekta aspektus: par īpaši atbalstāmajiem reģioniem, Eiropas Savienības projekts «Latgales celtniecības plānošana», Latgales attīstības programma un tūrisma attīstības programma.

Projekts par tūrisma attīstību izvirzīts otrajai kārtai. To finansēt sola Eiropas Savienība.

Attēlā: Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas lauku plānotāja Irēna Saitere, Ilga Grade no Ludzas, Sandra Inte un Nansija Tamane no Daugavpils rajona. Otrajā rindā Preiļu rajona attīstības plānošanas nodaļas infrastruktūras attīstības speciālists Pēteris Romanovs, Armands Pužulis no Balviem, Inga Goldberga no Krāslavas, Ineta Laure no Rēzeknes un Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Valerijs Stūris.

L. Kirillova

Ir aizritējusi desmitā vasara Līvānu lauku kapelai «Jūlijs» un 55. šūpulsvētki tā vadītājam. Jūlijs Stikuts un dzīvesbiedre Helēna dalās atmiņās par spilgtāko un interesantāko savas darbības laikā.

5. lpp.

Noteiktas Preiļu rajona attīstības prioritātes

Preiļu rajona attīstības programmas izstrādāšanas darba grupas pirmajā sēdē, kas notika jau pagājušajā nedēļā, vienojās par to, kādas tad būs rajona attīstības prioritātes, kurām tiks pakārtoti visi pārējie mērķi.

Kā «Novadniekam» pastāstīja darba grupas sekretārs, rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Valērijs Stūris, pašlaik galvenais ir līdz 1. oktobrim sagatavot iesniegšanai Ekonomikas ministrijā rajona attīstības programmu, pēc kuras tur lems, vai tiešām Preiļu rajons ir īpaši atbalstāms. Tādēļ svarīga ir situācijas analīze, potenciālo iespēju noteikšana, rajona jeb reģiona attīstības mērķi. Rajona iedzīvotājiem jāzina virzieni, par kuriem vienojušies politiķi un lielāko uzņēmumu vadītāji.

Rajona attīstības programmas izstrādāšanas darba grupa vienojusies, ka par galveno tiek atzīts piena ražošanas cikls. Tas paredz palielināt piena produkcijas ražošanas apjomus. Līdz ar to ir skaidrs, ka «zaļā gaisma» piešķirta arī citām ar piena lopkopību saistītām nozarēm, teiksim, graudkopībai un spēkbarības ražošanai, siena ražošanai, veterinārā dienesta specializācijai.

Šis lēmums tika pieņemts pamatojoties uz to, ka rajonā atrodas un ar panākumiem strādā viens no lielākajiem piena pārstrādes uzņēmumiem Latgalē akciju sabiedrība «Preiļu siers». «Preiļu siera» produkcija ir konkurētspējīga pasaules tirgū.

Par otru svarīgāko tika atzīts koksnes ražošanas cikls. Caur Preiļiem un Līvāniem iet svarīgi koksnes pārvadāšanas ceļi. Tāpēc ir jādarā viss, lai izejvielas jeb koksnī te pārtvertu, lai radītu iespējas mūsu rajona uzņēmumos koksnī kaltēt, ražot te sagataves vai pat mēbeles.

Trešais svarīgākais cikls ir tūrisma attīstība un līdz ar to arī apkalpojošās sfēras attīstība, infrastruktūras uzlabošana (ceļi, telefonizācija, elektrifikācija).

Izdalīts arī ceturtais prioritāšu loks: stikla izstrādājumu ražošana, kur ir labas tradīcijas un liela pieredze, celtniecības materiālu ražošana, tekstils un linkopība.

V. Stūris uzsvera, ka līdz 20. septembrim darba grupa gaidīs uzņēmēju, ražotāju attīstības plānu projektus, lai ietvertu tos kopējā attīstības programmā īpaši atbalstāmā reģiona finansējuma saņemšanai.

Darba grupas sanāksmes vēl paredzētas 16., 23. un 29. septembrī.

L. Kirillova

Reģionālais fonds un tā izlietojums

Saskaņā ar likumu «Par īpaši atbalstāmajiem reģioniem» Ministru kabinets pieņēmis «Reģionālā fonda nolikumu». Šie noteikumi nosaka reģionālā fonda izveidošanas mērķus un uzdevumus, kā arī tā uzkrāšanas, izlietošanas un pārvaldīšanas kārtību.

Fonda izveidošanas mērķis ir paātrināt īpaši atbalstāmo reģionu attīstību un veicināt saimniecisko darbību tajos, kā arī nodrošināt papildus iespējas finansēt projektus, kuru īstenošana attiecīgajā teritorijā dod iespējas radīt jaunus darba vietas un sekmēt šīs teritorijas iedzīvotāju dzīves līmeņa celšanos.

Fonda uzdevumi: tieši finansēt reģionu attīstības pasākumus un projektus, kā arī daļēji piedalīties attīstības projektu finansēšanā; samazināt projektu realizācijai izmantoto kredītu likmes; nodrošināt ieguldījumu dotācijas; kreditēt atsevišķus uzņēmējdarbības attīstības projektus, kā arī daļēji piedalīties pašvaldību un reģiona infrastruktūras attīstības projektu finansēšanā.

Fonda var izlietot:

— ieguldījumiem uzņēmuma statūtkapitālā saistībā ar ieguldījumiem pamat-

līdzekļos un izpētes darbā, kā arī patentu iegādei, nepārsniedzot 35 procentus no attiecīgo projektu izmaksām;

— procentu maksājumiem vai daļējiem procentu maksājumiem, kas tiek sekmīgi izmantoti saskaņā ar iesniegto biznesa plānu un noteiktajos termiņos atmaksāti kredītiestādēm;

— vienreizējiem maksājumiem uzņēmumiem (maksājumi par ekonomiskās izglītības pasākumiem, piemaksa uzņēmumiem par jaunu darba vietu radīšanu);

— ieguldījumu dotācijām pamatlīdzekļos, nepārsniedzot 20 procentus no kopējām ieguldījumu izmaksām;

— daļēji ieguldījumiem reģionu vietējos attīstības fondos un šo reģionu attīstības programmu izstrādei.

Atsevišķos gadījumos saskaņā ar ikreizēju reģionālās padomes lēmumu no fonda var izsniegt kredītus vai sniegt kredītgarantijas uzņēmumiem, kopīgi ar pašvaldībām finansēt reģiona infrastruktūras attīstību, finansēt pašvaldību organizētus uzņēmējdarbību veicinošus pasākumus.

L. Kirillova

Darba grupa rajona attīstības programmas iesniegšanai Ekonomikas ministrijā

Saskaņā ar šī gada 27. augusta Preiļu rajona padomes lēmumu «Par īpaši atbalstāmā reģiona statusu» un Ekonomikas ministrijas rekomendējošo vēstuli izveidota darba grupa rajona attīstības programmas izveidošanai un iesniegšanai Ekonomikas ministrijā.

- Par darba grupas vadītāju apstiprināts Preiļu rajona padomes priekšsēdētājs **Ilmārs Meluškāns**,
- par sekretāru rajona attīstības plānošanas nodaļas vadītājs **Valērijs Stūris**.

Darba grupā strādā:

- Aizkalnes pagasta padomes priekšsēdētājs **Pēteris Rožinskis**,
- akciju sabiedrības «Preiļu siers» direktors **Jāzeps Šņepsts**,
- zemnieku saimniecības «Ezeriņi» vadītājs **Jānis Bojārs**,
- Rožkalnu pagasta zemiece **Ruta Norkārkle**,
- SIA «Pumpurs» direktors **Juris Tarasovs** no Līvāniem.

NOVADNIEKS
Redaktors Pēteris Pizelis

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī.
Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.
Dibinātājs un izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija». Direktore Tamāra Elste.

Izdevēja un redakcijas adrese:
Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.
Tālr. 22059 (redaktoram un SIA direktorei), 22305 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 22154, 21996 (korespondentiem). Fax 21759.
Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē, Baznīcas ielā 28. Ofsetiespiedums.
Viena uzsk. iespaidloksne. Metiens 4600.
Pasūtījuma indekss 3033.

Īpaši atbalstāmā reģiona attīstības programmas projektu paraugi

PREIĻU RAJONA ATTĪSTĪBAS PROJEKTA PIETEIKUMS.

PROJEKTA NOSAUKUMS:

PROJEKTA IZMAKSAS:

PROJEKTA REALIZĀCIJAS PERIODS:

IESPĒJAMĀS PROJEKTA IESNIEDZĒJS /REALIZĒTĀJS/KONTAKTPERSONA/ ATBILDĪGĀ AMATPERSONA/ PROJEKTA UZTURĒTĀJS ECT.:

UZŅĒMUMS/PASVALDĪBA
NOSAUKUMS UN UZŅĒMĒJDARBĪBAS FORMA:

ADRESE:

KONTAKTPERSONA:

TELEFONS:

PILSĒTA:

TELEFAKSS:

PASTA KODS:

PROJEKTA MĒRĶIS:

- 1.
- 2.
- 3.

IESPĒJAMIE REZULTĀTI:

- 1.
- 2.
- 3.

3. PRODUKCIJA UN TIRGI.

	To ražošanas apjomi	Noieta tirgus apraksts	Apjomi, kādus vajadzētu ražot.	Noieta tirgi	Noieta stratēģijas
Esošās produkcijas veidi, tās kopējais apjoms noieta tirgū					
Plānotie produkcijas veidi, tās kopējais apjoms noieta tirgū					

3. TEHNOLOĢIJAS UN IZEJVIELAS.

	To jaudas	Izmantotās izejvielas, to daudzums	Maksimālās jaudas	Paredzami jaunu izejvielu veidi, daudzums un piegādātāji.
Esošās tehnoloģijas				
Plānotās ražošanas tehnoloģijas				

FINANSĒJUMA IESPĒJAMIE AVOTI UN VEIDI.

REĢIONĀLĀ FONDA FINANSĒJUMS (NOTEIKT APTUVENĀS PROJEKTA IZMAKSAS (Ls.) VAI JEBKURĀ CĪTĀ VALŪTĀ)

	TIEK MEKLĒTS	KUR?	IR ATRASTS	KUR?
KREDĪTS				
INVESTĪCIJAS, IEGULDĪJUMI UZŅĒMUMU STATŪTKAPITĀLĀ				
KREDĪTGARANTIJAS				
GRANTS (DĀVINĀJUMS) VIENREIZĒJS MAKSĀJUMS				
PROCENTU MAKSĀJUMU APJOMS				
IEGULDĪJUMU DOTĀCIJAS				

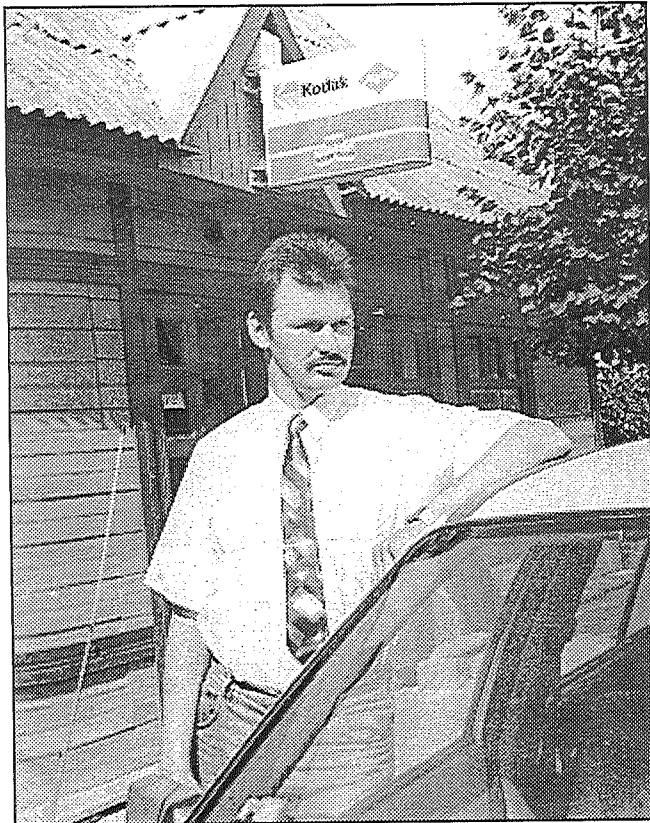
PAŠMĀJU (VIETĒJĀS) FINANSĒJUMS:

	TIEK MEKLĒTS	KUR?	IR ATRASTS	KUR?
KREDĪTS				
INVESTĪCIJAS, IEGULDĪJUMI UZŅĒMUMU STATŪTKAPITĀLĀ				
KREDĪTGARANTIJAS				
GRANTS (DĀVINĀJUMS) VIENREIZĒJS MAKSĀJUMS				
PROCENTU MAKSĀJUMU APJOMS				
IEGULDĪJUMU DOTĀCIJAS				

4. SITUĀCIJAS APRAKSTS UN PAMATOJUMS.

	Ja ir pieejams dati, lūdz aprakstīt kādā veidā Jūs izprotat esošo stāvokli mērķa jomā kurā darboies Jūsu projekts	Nav pieejama informācija, norādi
Kāds ir stāvoklis jomā, kurā paredzēts projekts		
Papildus resursu pieejamība • zeme • darbaspēks • izejvielas		
Kādas problēmas projekts risinās		
Alternatīvas kādas var atrisināt minētās problēmas		
Kāds labums un kādi zaudējumi sagaidāmi no projekta realizācijas		
Kas būs potenciālie ieguvēji, kas zaudētāji projekta realizācijas gadījumā.		
Kas notiks ja projektu nerealizēs		
Anvairu partneru vēlamība, līdzdalības forma un daļa.		

Patērētājam jāieņem aktīva pozīcija

● Vitālijs Plivda — patērētāju interešu aizsardzības Preiļu kluba vadītājs.

Tirgus ekonomikas filozofija ir balstīta uz vienu galveno prioritāti — patērētāja prioritāti jebkura jautājuma risināšanā. Kas ir patērētājs? «Patērētājs — jebkura fiziska persona, kas izsaka vēlēšanos iegādāties vai iegādājas personiski savām un ģimenes vajadzībām vai patēriņam mājās saimniecībā precī vai šādam pašam nolūkam pasūpatērētāja definīcija dota Latvijas Republikas likumā «Par patērētāju tiesību aizsardzību».

Iespējams, kaut vai pa ausu galam par šāda likuma eksistenci dzirdējuši daudzi mūsu lasītāji, taču nebūs lieki atgādināt, ka šis likums reglamentē patērētāju tiesības, izgatavotāja, pārdevēja un pakalpojumu sniedzēja pienākumu nodrošināt kvalitāti, preču un pakalpojumu kvalitātes garantijas termiņu veidus, informāciju par precī un pakalpojumiem, patērētāju interešu aizsardzības sabiedrisko organizāciju izveidošanu un tamlīdzīgi. Starp citu, likuma 20. pantā teikts: «Izgatavotājam ir jāinformē patērētājs par sava uzņēmuma nosaukumu un tā atrašanās vietu. Šī informācija ir jāsniedz uz preces, iesaiņojumā vai citādā patērētājam uztveramā veidā.»

Gribi negribi, pie šī likuma panta jāatceļas tie daudzie veikali Preiļos, kuros uz jautājumu, kas ražojis maizi, atbilde ir — «Rēzeknes», «Rīgas», «Daugavpils» vai «tepat Preiļos», vai arī mistiskie trauciņi ar zivju produkciju, kuru etiķetes vēsta, ka tos ražojis bezadreses SIA. Šajā pašā likuma pantā tikpat skaidri norādīts, ka «Pie tirdzniecības uzņēmumiem un pakalpojumu sniedzēju uzņēmumiem ir jābūt izkārtnei, uz kuras norādīts uzņēmuma darbības

veids, nosaukums un juridiskā adrese. Šajā pantā minētie noteikumi jāievēro arī tad, ja tirdzniecība vai pakalpojumu sniegšana notiek uz laiku izmantojamās telpās, gadatirgos, pašvaldību ierādītajās vietās, kā arī citos gadījumos, kad preču pārdošana vai pakalpojumu sniegšana noris ārpus uzņēmuma pastāvīgās atrašanās vietas».

Taču mūsu, patērētāju, nomierināšanai likums dara zināmu, ka patērētāju tiesību un interešu ievērošanu kontrolē šādas iestādes:

Nacionālais sabiedrības veselības centrs un citas sanitārās uzraudzības institūcijas; Galvenā valsts finansu inspekcija un tās inspekcijas; Vides aizsardzības komiteja un tās inspekcijas;

veterinārās uzraudzības institūcijas, Nacionālais standartizācijas un metroloģijas centrs un tā reģionālie centri; Lauksaimniecības ministrijas preču kvalitātes inspekcija.

Tomēr šoreiz runa ne pa šo svarīgo institūciju svarīgajiem uzdevumiem. Dzīve rāda, ka visā pasaulē, pat tajās valstīs, par kurām mēs zinām, ka tām ir skaidri noteikti patērētājiem rodas problēmas, kas vienatnē liekas nepārvaramas. Piemēram, šobrīd ir nozīmīgāku vietu sabiedrībā sāk ieņemt patērētāju aizstāvības nevalstiskās formas, ko Latvijā reglamentē jau minētais likums «Par patērētāju tiesību aizsardzību». 1996. gadā nodibināts Latgales patērētāju interešu aizsardzības centrs, interesenti no Preiļu rajona piedalījušies šī centra tapšanas darbā, kamēr radās iecere, vēlēšanās un iespēja šī centra nodaļu izveidot Preiļos. Patērētāju interešu aizsardzības Preiļu klubu vada Vitālijs Plivda. Viņš atbildēja uz jautājumiem par to, kā šis klubs darbojas.

— Vai nerodas pretruna, ka jūs, firmas un vairāku veikalu īpašnieki, tajā pašā laikā nodarbojaties ar patērētāju interešu aizsardzību?

— Uzskatu, ka mēs, veikalu īpašnieki, esam lielākie patērētāji, jo mēs precī iepērkam vairumā un lielā apjomā. Ja veikalā pircējs var saņemt vienu neekvitatīvu precī, mēs varam kļūdīties ar visu preces partiju. Pircējs pirmām kārtām ceļ pretenzijas pret mums nevis pret rūpnīcu, kas šo precī saražojusi. Ja zinu to, kas patērētājam jāzina, varu celt pretenzijas pret rūpnīcu patērētāja interesēs. Domāju, ka pašlaik informētības ziņā esmu soli priekšā citiem uzņēmējiem.

— Vai šāda organizācija patiešām ir spējīga palīdzēt patērētājam?

— Uzskatu, ka tai pa spēkam ir ļoti daudz. Preiļu klubs kā atsevišķi reģistrēta sabiedriskā organizācija pastāv tikai dažus mēnešus, līdz tam vairāk mācījāmies rēzekniešu pieredzi. Iespējams, ka mūsu rajonā par Preiļu patērētāju interešu aizsardzības kluba darbošanos vēl ir maz informācijas, tāpēc mums pagaidām nav nācies nodarboties ar lielākām lietām. Patērētājs nav jāsaprot tikai šaurā nozīmē, attiecinot to uz pircēju veikalā. Mēs patērējam elektroenerģiju, siltumu, ūdeni, kabeļtelevīzijas pakalpojumus un tā tālāk. Ja mums liek maksāt par siltumu, bet nav tā siltuma, ja tas ir atslēgts vienu stundu, otru, ja to nepieņēda naktīs, tad mēs par to varam nemaksāt. Tas ir jāpanāk. Līdz šim ir bijis tā, ka iedzīvotāji viens ar otru parunā, pasūrojās un tā arī paliek.

Piemēram, Rēzeknē tika pacelta pilsētas autobusa biļetes cena. Patērētāju interešu aizsardzības klubs pieprasīja tam pamatojumu. Neviens nevarēja izskaidrot, kāpēc šis pakalpojums sadārdzināts. Cena bija jāatstāj iepriekšējā. Tāpat ar maizi. Rēzeknes patērētāju interešu aizsardzības klubā bija daudz sūdzību par maizes kvalitāti. Sekoja uzstāšanās vietējā televīzijā. Otrajā dienā maizes ražotājiem palika neizpildot vairākas tonnas produkcijas. Tas nebija sevišķi patīkami, nācās cept labāku maizi.

Dzīvokļu uzturēšanas un komunālo pakalpojumu problēmas galvenokārt ir pašvaldību kompetencē. Taču vai vienmēr esam ar šo darbu apmierināti? Lietas, kurās izjūtama vistiešākā patērētāju interešu pārkāpšana, uzskatām par pareizām un negrozāmām. Piemēram, karstā ūdens piegāde dzīvokļos. Ja palūkojamies, kā tas notiek Rīgā, domes noteikumos par pašvaldības dzīvokļu uzturēšanu ir noteikti kategoriski aizliegts atvienot divieļņu žāvētājus, lai paaugstināta mitruma dēļ netiktu bojātas dzīvojamie ēku konstrukcijas.

Kā notiek Preiļos? Gandrīz katrā dzīvoklī vannas istabās ir mitrums, tamdēļ tiek bojāta ēka. Šie dzīvokļi mums ir jāprivatizē. Starp citu, cik siltus dzīvokļus privatizēsim? Dānija, kur klimats ir maigāks nekā Latvijā, būvnormas pieprasa ēku norobežojošo konstrukciju siltuma pretestību vismaz 5 m² K/W. Mūsu valstī faktiskā siltuma pretestība ēkām ar paneļu ār sienām ir 1,1 m² K/W, bet ar silikātu ķieģeļu ār sienām — tikai 0,8 m² K/W. Apkures sezonā mēs cītīgi apkurinām apkārtējo vidi.

Šeit es citēju žurnālu patērētājiem «Tilts uz rītdienu», kurā, starp citu, dažādu nozaru speciālisti saistošā valodā skaidro patērētāju tiesības visādās jomās. Piemēram, var uzzināt, kādi dokumenti nepieciešami, lai varētu nemaksāt par ūdensapgādi, kanalizāciju un gāzi ilgstošas prombūtnes laikā, kas ir mājas energopārvaldnieks un kam tas vajadzīgs un tā tālāk.

Protams, nevajag domāt, ka patērētāju interešu aizsardzības kluba vadītājs un tajā pašlaik apvienojušies biedri visu izdarīs un rīkosies cietušā patērētāja vietā. Ir sva-

rīgi apvienoties, kļūt skaitliski lielākam spēkam, lai varētu sagatavot prasības attiecīgajam amatpersonām, deputātiem, pašvaldībai, valdībai. Patērētāju interešu aizsardzības sabiedriskajām organizācijām likumā paredzētas plašas tiesības. Pašlaik klubs organizējis «Karsto telefonu», pa kuru tiek aicināti zvanīt visi ierīki ar pretenzijām komunālajos jautājumos.

— No ļoti plašās patērētāju interešu aizsardzības organizācijas iespējas darboties mazliet tuvāk gribētu palūgt informāciju, kā rīkoties, ja gadījies sliktas kvalitātes pirkums.

— Pretenzijas pieteikšanas termiņi ir: sešu mēnešu laikā no preces iegādes dienas, ja pārdevējs nav brīdinājis par preces trūkumiem. Viena gada laikā, ja precei ir slēpti trūkumi, kurus pērkot nebija iespējams atklāt. Ja prece nav pirktā sezonā — sākot ar sezonas iestāšanos (pavasara un vasaras sezona sākas no 1. aprīļa, rudens un ziemas — no 1. oktobra). Patērētājs, kam pārdota sliktas kvalitātes prece, par kuras trūkumiem pārdevējs nav brīdinājis, ir tiesīgs pēc savas izvēles pieprasīt, lai: precī apmaina pret pienācīgas kvalitātes tādu pašu vai ekvivalentu precī vai pirkuma cenu attiecīgi samazināt. Pārdevējs bez atbildības novērs preces trūkumus vai atbildina patērētājam izdevumus par trūkumu novēršanu ar saviem vai trešās personas spēkiem. Tiek atcelts līgums un atbildināti patērētājam nodarītie zaudējumi. Ja nopirkta prece izrādījusies nepiemērota pēc formas, izmēra vai fasona un nav bijusi lietošanā, tad pircējam ir tiesības 14 dienu laikā to apmainīt pret tādu vai līdzīgu precī, uzrādot čekus. Netiek mainītas dārglietas, kosmētika, parfimērija, apakšveļa, zeķes.

Pircējam neizdosies brāķi atdot atpakaļ, ja viņš nevarēs uzrādīt kases čekus vai kvīti, kas rāda, ka prece iegādāta tieši šajā uzņēmumā. Problēmas radīsies arī tad, ja par precēm, kurām noteiktis lietošanas garantijas termiņš, pircējs nevar uzrādīt tās tehnisko pasi vai citu preces dokumentu, kurā norādīts pārdevējs, preces pārdošanas datums, cena.

Kādā kaimiņu pilsētas veikalā pircēja par 40 latiem nopirka kleitu. Mājās atklājās uzlaikšanas brīdi nepamanīti defekti — savilkta vīles, grumbošanās. Veikalā kleitu atteicās pieņemt, taču iejaucās pircēju interešu aizsardzības tiesības organizācija, kas griezās Tirdzniecības organizāciju uzraudzības valsts komitejā Rīgā, lūdzot preces ekspertīzi. Tās slēdzības bija, ka kleita nav valkāta, ka tai ir nesimetrisks auduma sadalījums krūšu daļā, audums nepareizi piegriezts, dažāds šuvju garums. Veikals bija spiests pieņemt kleitu un atmaksāt naudu. Ekspertīzes izdevumus sedz vainīgā puse.

Preiļu un rajona iedzīvotāji, kas vēlas būt zinoši patērētāji un kļūt spējīgi aizstāvēt savas intereses, var saņemt daudzpusīgu informāciju patērētāju interešu aizsardzības klubā, kas pašlaik atrodas Preiļos. Skolas ielā 11, kā ar kļūt par tā biedru.

L.Rancāne

Mežos liela ugunsbīstamība

Kā informēja Livānu virsmežniecības inženieris Māris Bondars, pieturoties ilgstošam sausumam, mežos ir augsta ugunsbīstamība. Taču par laimi situācija nemaz nav tik ļauna. Kopš ugunsbīstamās sezonas sākšanās pavasarī virsmežniecības teritorijas mežos bijuši 14 aizdegšanās gadījumi, lielākoties privātajā sektorā. Valsts meži aizdegušies sešas reizes. Pārsvarā ugunsgrēki ātri ierobežoti, likvidēti. Lielākais meža ugunsgrēks izcēlies Vārkavas pagastā privātā mežā. Šācis degt augusta pēdējā nedēļā. Vēl piektdien, kad Māris Bondars sniedza šo informāciju, mežs turpināja degt — gruzdēja sūna, kūdra. — Mums nav līdzekļu privāto mežu dzēšanai, — teica Māris Bondars. — Varam tikai ierobežot uguns perēkli, aizšķēršot tās izplatīšanās ceļu. Šajā gadījumā arī meža īpašnieks pateica, ka viņam nav līdzekļu. Saim-

nieks teica — lai deg. Viņam nav tehnikas. Ar kaimiņu palīdzību mēģina dzēst. Ko četri vīri ar lāpstām mežā var padarīt?

Minētais ugunsgrēks Vārkavas pagasta iedzīvotāja privātmežā ir lielākais šī gada meža ugunsgrēks rajonā. Izdeguši 5 ha.

Otra lielāka apjoma degšana bijusi Livānu purvā, kad izdeguši purva mala apmēram 1,5 hektāru platībā. Pēc Māra Bondara domām situācijai par labu nāk tas, ka tik sausā laikā mežos neaug sēnes, un mežus tādēļ neapmeklē sēņotāji, kas mēdz neuzmanīgi rīkoties ar uguni.

Jautāts par purviem un dzērveņu ražu, Māris Bondars pastāstīja, ka vasaras sākuma lielās lietavas purvus piegāzušas pilnus ar ūdeni, bet purvs ūdeni atdod lēni. Tāpēc neesot tāds sausums kā 1994. gada vasarā, kad pa purvu varēja steigāt čibīnās. Šī gada dzērveņu raža esot pietiekami liela.

■ Rožupes pagastā piektdien ekspluatāci-

jā pēc rekonstrukcijas pieņemts mājas jumts un estrāde. Kā pastāstīja pagasta padomes priekšsēdētājs Viktors Kūka, jumta rekonstrukcija izmaksājusi 6000, bet jaunais asfalta klājums uz estrādes — 1300 latu.

Jumts rekonstruēti ēkai, kurā atrodas pagasta padome, Rožupes pamatskolas klase, darbmācības kabinets, bibliotēka, dzīvoklis, kā arī citas pagasta iestādes. Ieguldīti lieli līdzekļi, bet, kā teica Viktors Kūka, tas ir ne vienam un ne diviem, bet saviem desmit gadiem noteikti.

■ Ieļģu sausus Rožupes pagastā radījis papildus izdevumus dzēšanas darbiem. Vairākas vietas sākušas zemdegas. Kā uzskata pagasta padomes priekšsēdētājs Viktors Kūka, dažreiz vainojama arī zemes īpašnieku bezatbildība, dedzinot nezāles un salmus. Uguns aiziet zem augsnes virskārtas, sāk degt kūdra, sākas zemdedze, ko var novērst tikai lietus. Taču, lai uguns neiekļūtu valsts mežos, pagasts rīko lokalizācijas dar-

bus, rok grāvjus uguns perēkļu ierobežošanai. Par ekskavatora darbu nākas maksāt no pagasta kases. Taču vainīgos atrast nav izdevies, degšana lielākoties notiek nomalās vietās, tās sākumu parasti neviens neesot redzējis, jo zemes īpašnieki dzīvo citur. Tik sausā laikā salmu vai kartupeļu lakstu dedzināšana liecina par bezatbildību, uzskata Viktors Kūka.

■ Invalīdi, kuriem ir pārvietošanās grūtības, jau šonedēļ var griezties savās pašvaldībās, lai saņemtu kompensāciju 28 latu apmērā, informēja rajona sociālās aprūpes nodaļas vadītāja Jūta Fadejeva. Viņa pastāstīja, ka šī kompensācija ir par 1997. gada otro pusgadu. Līdz šim kompensācijas līdzekļi rajonā ienākuši neregulāri, bet šoreiz saņemta visa nepieciešamā summa, lai varētu vienlaicīgi izmaksāt visiem invalīdiem ar kustību traucējumiem. Jau no pirmdienas šī nauda ienāk vietējās pašvaldībās.

L.Rancāne

Skani senā, aizmirstā, aizliegtā dziesma

Vēl pirms desmit gadiem, tautas kapelas «Jūlijs» dibināšanas sākumā, latviešu šlagermūziku baudīt nācās kā aizliegtu augli, paslepen izbaudot tā īpašo saldmi. Agrāk un dažbrīd arī tagad no augstām tribīnēm pelta, tomēr tautas vidū godā celta, latviešu šlagermūzika veic savu uzvaras gājieni. Tam par apliecinājumu lai ir tautā šobrīd tik populārā un masu mēdiju uzmanības lūtinātā «Jūlija» slavas spožums visā Latvijā. Sākot ar panākumiem bagāto 1995. gadu, kapela joprojām atrodas sabiedrības uzmanības centrā. Piedalīšanās dažādos godpilnos pasākumos, uzvaras «Latvju ziņģē», «Mikrofona» un «Vecā ratiņa» aptaujās, intervijas «Vecajā ratiņā» un stundu ilgā saruna radiofonā ar M. Kosteņecku šovasar, ciešie kontakti un tuva draudzība ar Latvijā populāriem aktieriem un vai visa Radionama darbiniekiem nav spējusi padarīt šos tautā iemīļotās mūzikas krājeļus, radītājus un atskaņotājus vārdzūnīgus vai ambiciozus. Tādi paši kā mēs, tikai ar lielāku pašatdevi darbā un lielāku «pašsadedzīšanās» spēju, mērķi īstenojot. Sešas koncertprogrammas, 200 ierakstu Radionamā, četras audiokasetes, viens kompaktdisks un daudz kas cits ir radīts pēdējo piecu gadu pastāvēšanas laikā. Šogad kapela atzīmē dubultjubileju — ansambļa pastāvēšanas desmitgadi un tā vadītāja JŪLIJA STIKUTA 55 dziesmu gadu jubileju. Saruna risinājās omulīgajās Stikutu mājās, istabā, kura ir gan vienu pieņemamā istaba, gan mēģinājumu zāle reizē. «Jūlijs ir kā darbojošs vulkāns,» smeļ viņa dzīvesbiedre Helēna, atmiņas pārcilājot. Tas glabā sevī milzu spēku un enerģiju, vien laiku pa laikam satricina pasauli, atgādinot par savu esamību. Tā arī 1958. gadā, kad ilgi noslēpumā turēts ar lielu blikšķi sevi pieteica Līvānu 1. vidusskolas džeza ansamblis. «Roberts Višķeris pūta bazūni, Valdis Muižnieks — trompeti, Jānis Markots sita bungas, es pats spēlēju akordeonu,» stāsta Jūlijs.

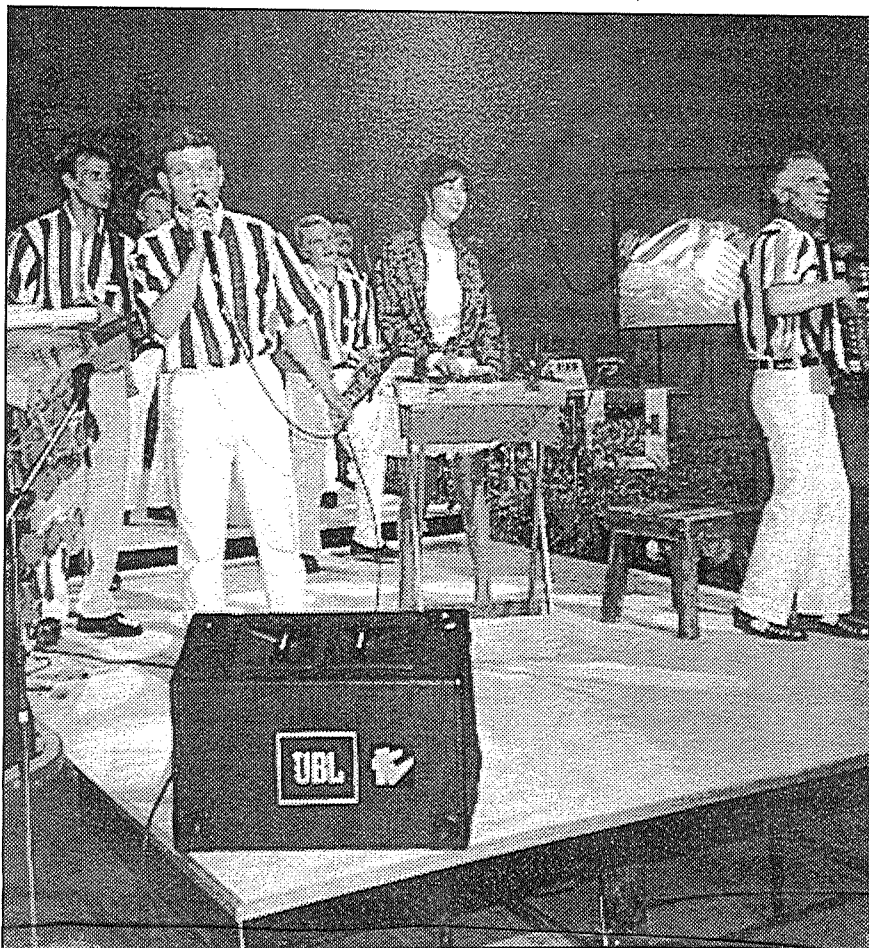
Kā veidojusies jūsu muzikālā izglītība?

Jūlijs: «Mans vectēvs spēlēja uz «gar-moškās», tā arī es iemācījos. Māte dziedāja baznīcas korī, vāca garīgās dziesmas. Sanāca mūsmājās četras piecas sievas no baznīcas, es viņām piespēlēju un mācīju dziedāt. Akordeonu man nopirka tēvs. Tas bija piecdesmitajos gados. Kad nodibinājām džeza ansambli, nācās ņemt privātskolas pie Boļeslava Dauksta. «Apdauzījās» gan bija mani. Viņa meita Marija, es un Roberts Višķeris vienlaicīgi 1961. g. iestājāmies Daugavpils mūzikas vidusskolā. Pēc tās beigšanas divi gadi bija obligāti jānostrādā skolā. Pļaviņās par skolas direktoru bija līvānietis, viņš atsūtīja pieprasījumu un mani norīkoja uz Pļaviņām. Tur vadīju sešus vokālos ansambļus, biju vienīgais muzikants Pļaviņās. Ārpus skolas vadīju arī pensionāru kori.»

Vai atceraties savu pirmo komponēto dziesmu?

Jūlijs: «Pirmo dziesmu «Baltās naktis» sarakstīju 23 — 24 gadu vecumā. To dziedāja dažādi ansambļi. Vēlāk tā kļuva tik populāra, ka šo dziesmu zināja visi — lieli un mazi, pat dzērāji un ielām. Starp citu, rakstīju arī pionieru dziesmas. «Vietalvas silā» bija nopublicēta uz kāda pionieru

žurnāliņa vāka. Tagad manas dziesmas skan trīsdesmit sešās kasetēs, arī daudzos svešos kompaktdiskos. Paši esam ierakstījuši četras kasetes un kompaktdisku, kurš ir pirmais lauku kapelas kompaktdisks Latvijā. Tā kā esmu arī Latvijas Komponistu savienības biedrs ar kārtas numuru 199, tad katru gadu nākas sarakstīt vismaz četras dziesmas. Mana mūzika skan

● «Jūlijs» Zaķusalā. Televīzijā reprezentē kompaktdisku un iegūst otro vietu starp pieciem kolektīviem.

visur — dažādās kasetēs, TV un radioraidījumu (ap 200 dziesmas dažādās programmas) un teatrālajos uzvedumos radio.»

Kopš 1995. gada jūs esat viens no vispopulārākajiem ansambļiem Latvijā. Kādu spilgtāku epizodi varat atcerēties?

Helēna: «Pēc 1994. gada «Mikrofona» šlageraptauju 1995. g. 1. janvārī piedalījāmies «Mikrofona» noslēguma koncertā Dailes teātrī. Pirms tam mums neoficiāli paziņoja, ka esam ieguvuši trešo vietu ar «Zvaigznīti» (vēlāk izrādījās, ka piešķirta tomēr otrā vietā, pirmo dabūja «Zelji»). Telefona sarunā Elita Milgrāve deva rīkojumu: «Jūs esat latgalieši, tātad viesmīlīgi un jums ir jābūt līdzī alus mucai, ar kuru koncerta laikā jāuzbrauc uz skatuves. Ja alu nedabūsi, tas nekas, pieliesim to mucai ar pudeli alu.»

Mucas mums nebija, dabūjām tādu aprūsejušu dzelzs muca, izberzu tīru, appušķoju, lai tos nesmukumus neredz. Pielējām ar alu un prom uz Rīgu. Tā nu mūs izsauca uz skatuves. Skatuve griežas, liels finiera zirgs skaitām kamanām priekšā, mēs kamanās sasēduši, arī appušķotā muca uz sēdekļa līdz. Tā kā pasākuma vadītāji bija teikuši, ka zālē sēdošie arī jāpacienā, es vaicāju: «Vai tad Ulmanim arī var dot?» Šie atbild: «Kam tad citam tu dosi?» Man tai brīdī bija saimnieces loma iedalīta, steigšos es ar alus krūzi un pašu vārtītajām pupām uz zāli. Viss tumšs, skatuve augsta, apkārt pilns ar dūmiem. Tāda ēlle, ka nezinu, kur kājas likt. Kaut kā tiku pa trepēm lejā, pa ceļam cienāju skatītājus. Ieraudzīju Ulmani, ātrā gaitā dodos turp. Pēkšņi pret mani paveršas visi zālē esošie projektori, no visām pusēm steigšos klāt reportieri un fotogrāfi, nu gluži kā princesei Diānai. Eju Ulmanim klāt un saku: «Mēs, latgalieši, ar savu cienastu. Ir tāds ticējums: kas Jaungada naktī pupas ēd, tam būs daudz naudas.» «Jā?» Ulmanis smaida. «Tad es arī

ēdišu!» Nākamajā dienā telefons mājās vai karsa no zvaniem: «Vai tad Ulmanis arī dzēra?» Skumji, ka mūsējie nav slinki zvanīt, lai apmierinātu savu ziņkārību. Bet 1995. g. vasarā, kad kopā ar 7 citām grupām notika mūsu kompaktdiska pirmā prezentācija Zaķusalā, pietrūka tikai divu zvanu un mēs būtu ieguvuši «Zelta mikrofonu». Zvanīja no Rīgas, ļoti daudz no Kurzemes,

zi uzņēmēju prezidentam Indriksonam.»

Vai jūs atceraties kādu kuriozu savas koncertdarbības laikā?

Helēna: «Pagājušajā gadā bijām uzaicināti uz Latvijas vēstniecību Vīļņā pavadīt Albertu Sarkani. Uz robežkontroles punkta atklājās, ka Edmundam nav pasa, viņu robežai pāri nelaiž. Edmunds teica, ka kaut vai upei peldēšot pāri, bet Lietuvā nokļūšot. Tomēr viņu noķēra, atveda atpakaļ un parādīja ceļu uz Latviju. Ieradāmies vēstniecībā, iekārtojāmies, salikām visu aparāturu. Pirms koncerta mūs uzaicināja paēst. Kamēr ēdām un dzērām, sākās lietus ar vēju. Atgriezāmies un sastingām — viss pludo, aparātūra ūdenī. Ko darīt? Slēgt iekšā, žāvēt? Cilāju vadus, meklēju dēļiņus un somas. Pa aleju jau sāk nākt pirmie viesi. Kamēr Sarkanis apsveicinās un saņem dāvanas, fonā jāsakan mūzikai. Atskaņojot pirmos akordus, ar šausmām konstatējam, ka aparātūra sākusi sprakšķēt. Teritorija liela, arī novietojušies esam tā, ka bez pastiprinātajiem mūs nesadzirdēs. Tomēr kaut kā izlāpījāmies, pieslēdzāmies vienai mazajai basa «tumbai» un spēlējām tālāk. Kad vakara noslēgumā bija palikuši vairs tikai baltiešu vēstnieki, spēlējām kādiem desmit piecpadsmit cilvēkiem. Viņiem tik ļoti patika mūsu mūzika, ka nācās izpildīt speciālus pasūtījumus un Jūlijs no Igaunijas vēstnieces dabūja bučas.»

Kā jūs atzīmējat savas jubilejas?

Jūlijs: «Savu 55 gadu jubileju atzīmēju ģimenes lokā, bet kapelas 10 gadu jubilejā bijām Imantas Kultūras centrā Anniņmuižas parkā, kur tika rīkotas Latvijas Anniņu svinības par godu Annas dienai 26. jūlijā. Tur arī otro reizi reprezentējām savu 10 gadu jubilejas kaseti ar autordziesmām. Pirmā festivālā, bet trešā būs 13. septembrī. Esam uzaicināti uz Eiropas kultūras mantojuma dienu pasākumu «Latvijas muižas un pilis», kas notiks Mākoņkalnā pie Rāznas ezera, sākums plkst 13, ieeja brīva.»

Kādi ir jūsu nākotnes plāni?

Jūlijs: «Esam nolēmuši no kasešu ierakstīšanas atpūsties, iekrāt dziesmas, arī līdzekļus, jo no daudziem festivāliem un pasākumiem esam spiesti atteikties naudas trūkuma dēļ. Ir radusies doma apkopot un apgūt Latgaļu nerātās apdziedāšanās dziesmas. Kapelas darbs un koncertturnejas ir atkarīgi no daudziem apstākļiem. Mēs nekad netiktu galā ar daudzajām problēmām, ja mums nepalīdzētu tādi gaiši cilvēki kā Elza un Antons Cimari no Līvāniem, rajona kultūras inspektore Inta Ancāne, rajona lauksaimniecības departamenta priekšnieks Jānis Vucēns, Helēna un Roberts Pīzeļi un meliorācijas sistēmu pārvaldes priekšnieks Vladislavs Ugainis. Viņiem gribētos pateikties visvairāk.»

Atskatoties pagātnē, Helēna Stikutes kundze saka: «Jūlijam kapela radās jau pirms divdesmit gadiem. Tais laikos daudz ko nedrīkstējām dziedāt, mūsu devīze bija — «Skani senā, aizmirstā, aizliegtā dziesma». Tomēr, spītējot visam, mēs dziedājām. Šķiet, esam apceļojuši visu Latviju, piedalījušies visos tautai nozīmīgos pasākumos. Neesam bijuši vienīgi Sabilē, Kuldīgā, Kolkaš ragā un Zilupē.»

Jūlijs: «Pagājušajā gadā, kad «Baltikas» festivāla ietvaros spēlējām Doma laukumā, mums bija tas gods iepazīties un muzicēt kopā ar Ilmāru Dzeni. Izrādījās, ka viņš ir mūsu mūzikas cienītājs un pēc Ilmāra aizbraukšanas mēs uzsākām saraksti. Neesen saņēmām noderīgu dāvinājumu no Amerikas — mikrofonu, kuru izmantosim mūsu turpmākajos koncertos.»

Kapela «Jūlijs» kā vienmēr ir ceļa jūtīs. Varbūt jau šodien atskanēs kārtējais telefona zvans un Jūlijs Stikuts meklēs rokā pa smalkām Rīgas augstskolām izkļūdušos mūziķus, lai postos kārtējam koncertbraucienam.

M. Dziesma

Latvija kļūst par pensionāru un bezbērnu valsti

Ir jau, ir mums vēl bērni! Pagaidām. Un ir arī pensionāri. Īpaši neieskatoties, pat nešķiet, ka ielās gados veco ļaužu būtu vairāk nekā jaunās paaudzes cilvēku. Tas pats «kad mēs augām...» vai «ko viņi saprot!» joprojām notiek arī viņu starpā. Tāpat kā pirms gadiem desmit, divdesmit vai trīsdesmit. It kā viss būtu kārtībā — dzīve rit savu gaītu. Diemžēl — pašplūsmā, jo nākotnē jāsāk skatīties ar manāmām bažām un bez optimisma vieglās eiforijas. Kādēļ tā, — par to saruna ar Labklājības ministrijas Darba departamenta demogrāfijas komisijas priekšsēdētāju Edvīnu Violiņu.

— Kāda patlaban ir demogrāfiskā situācija Latvijā?

— Dzimstība pēdējos deviņos gados kritusies uz pusi. Tās līmenis nenodrošina paaudžu nomaīņu, jo bērnu ir daudz mazāk nekā viņu vecāku, kam tagad ir 25 vai 30 gadi.

Pērn Latvijā piedzimuši nepilni 20 000 cilvēku, bet miruši 34 000, dabiskais pieaugums samazinājies par piecpadsmit tūkstošiem. Šie mīnusi dzimstībā nelatviešiem gan ir lielāki nekā latviešiem.

— Kādēļ tā?

— Pirmkārt, viņi jūtas vēl nedrošāk nekā latvieši. Otrkārt, latvieši vairāk dzīvo laukos. Tradicionāli laukos dzimstība ir jūtami augstāka nekā pilsētās, piemēram, Rīgā, Liepājā, Jūrmalā un Daugavpilī dzimstība ir ļoti zema.

— Urbanizētā vidē acimredzot pastāv cita vērtību orientācija. Bērni tajā netiek plānoti. Vismaz kā pamatvērtība noteikti ne.

— Vērtību orientācija pēdējos gados visvairāk novirzījies uz materiālās sfēras pusi. Cilvēki nedomā par savu nākotni. Ja bērnu nav, tad tā ir dzīvošana uz citu rēķina. Jo pēc 30 gadiem kādam taču būs jāstrādā, lai pensionāriem nodrošinātu iztiku. Vajadzētu atcerēties, ka 30. gadu beigās Latvijā bija 35 000 pensionāru, bet

tagad ir 660 000, tātad — 20 reizu vairāk... Nekur pasaulē nav tik augsts pensionāru procents kā Latvijā.

— Arī kaimiņos — Lietuvā un Igaunijā — ne?

— Lietuvā un Igaunijā ir mazāk pensionāru. Nedaudz, bet tomēr. Ja 26 līdz 27 procenti no valsts iedzīvotājiem ir pensionāri, tad mēs uzliekam smagu slogu tiem, kam būs jānodrošina milzīga apgādājamo masa. Tagad pensijas vecums sievietēm tiks paaugstināts. Tas nedaudz samazinās pensionāru līmeni. Taču Latvijā ir vairāk nekā 100 000 pensionāru invalīdu, un tas ir ļoti daudz.

— Kādu izeju redzat jūs? Apelēt pie cilvēku apzinīguma šajā ekonomiskajā situācijā, kad dzīve bez bērniem ir materiāli vieglāka, būtu naivi.

— Demogrāfiskajiem procesiem piemīt liela inerence. Kaut ko panākt nav iespējams pēkšņi — jāmainās cilvēku domāšanai. Ir gadījumi, kad tiek panāktas straujas izmaiņas, taču tad situācijas uzlabošanā ir jāiegulda lieli līdzekļi, liels darbs.

— Piemēram?

— Piemēram, 60. gados Francijā, kad tur bija demopulācija, ģenerālis de Gollis saprata, ka tas valstij ir bīstami. Viņš ieviesa dzimstības stimulēšanas programmu — ar pabalstiem un kredītiem jaunajām ģimenēm. Kad piedzima bērns, kredītu dzēsa.

— Kaut kas līdzīgs pabalstu sistēmai Latvijā 80. gados?

— Jā. 80. gadu vidū Latvijā ieviesa pabalstus, un dzimstība jau pēc pāris gadiem strauji pieauga.

— Kad vēl Latvijā ir bijuši kritiskie demogrāfiskie posmi un kā tos izskaidrot?

— Latvijas vēsturē tik zema dzimstība kā pašreiz nav bijusi nekad, pat kara laikā ne.

Mirstība gan bijusi augsta, piemēram, viduslaikos — 17., 18. gadsimtā, tas ir, kara un epidēmiju periodos. 14. gadsimtā mēra epidēmijā iedzīvotāji izmira veseliem ciemiem. 1994. gadu var uzskatīt par krīzes gadu mirstības ziņā. Pēc tam mirstība ir samazinājusies, un mūža ilgums kopš 1995. gada pieaug.

— Kas mūs sagaida, ja nekas nemainīsies?

— Ja turpināsies situācija, kad dzimst tik maz bērnu, tad pēc 60 vai 70 gadiem iedzīvotāju skaits Latvijā saruks uz pusi, bet fertilitāte vecumā samazināsies pat četras reizes. Ap 2000. gadu sāks strauji sarukt skolēnu skaits. Vajadzēs tikpat krasi slēgt skolas. Ap 2010., 2015. gadu arī augstskolām vairs nebūs, kur ņemt studentus.

— Prognozes ir biedējošas, taču, tām par spīti, valsts nav gatava materiāli stimulēt ģimenes ar bērniem.

— Diemžēl tā ir. Nav arī politikas migrācijas jautājumos. Pašreiz Latvijā ir relatīvi mierīga situācija. Bet daudzu valstu praksē bijuši gadījumi, kad paiet 20 līdz 30 gadu un sākas savstarpējas neiecietības procesi, var uzplaukt konflikti. Kā Dienvidslāvijā.

— Kā ietekmēt demogrāfiskos procesus? Kas varētu būt dzenulis, statistiķu valodā runājot, cilvēkam atražot vismaz sevi?

— Jārada lielāks sociālais taisnīgums. Tie būtu pabalsti, kredīti. Citu neko izdarīt nevar. Ir liela starpība, vai cilvēks rūpējas tikai par sevi vai viņam jāuztur ģimene. Tad ienākumi uz vienu cilvēku krasi samazinās. Amerikāņi, turklāt bagātākie, uzskata par goda lietu audzināt trīs četrus bērnus. Viņi ar to lepojas.

— Toties pie mums uz tādu ģimeni skatās ar aizdomām.

— Laukos liela daļa daudz bērnu ģimeņu patiešām ir palīgskolu kontingents. Diemžēl.

Četrus līdz septiņu latu pabalstus, kas ir mazāks par pilsētās maz ko izsaka, bet laukos tas ir liels atspajds. Dzirdēts sakām, ka Latvijas nākotne ir laukos. Ja vien vecāki to nākotni nenoslīcinās pudelē...

— Kas vainojams, ja vairākus gadus Latvijā mūža ilgums samazinājās? Cilvēks pats, sociālie, ekonomiskie apstākļi?

— Vispirms jau neveselīgs dzīvesveids — galvenokārt alkoholisms. Bieži vien pašnāvības un transporta negadījumi notiek alkohola reibumā. Neveselīgs dzīvesveids ir cēlonis sirdslēkmēm, ar ko Latvijā mirst ļoti daudz vīriešu vecumā no 40 līdz 50 gadiem. Daļai iedzīvotāju medicīniskā palīdzība ir grūti sasniedzama, viņi nespēj samaksāt par vizīti pie ārsta un ierodas pēdējā brīdī ar ielaistām kaitēm.

Ir bijis daudz transporta traumās, sadzīves slepkavībās, ugunsgrēkos cietušo, noslīkušo. Nemazinās arī pašnāvību skaits — ap 1000 gadā. Tomēr divos gados nedabīgā nāvē mirušo skaits ir samazinājies pusotru reizi.

Diezgan bieži pašnāvības izdara alkohola ietekmē. Sākotnēji tā ir izlaidība, tad kļūst par slimību. Valsts narkotiskajā uzskaitē ir vairāk nekā 30 000 alkoholiķu. 90 procenti no viņiem ir vīrieši. 1995. gadā pašnāvības izdarīja trīs zēni un viena meitene vecumā līdz 14 gadiem, no 15 līdz 19 gadiem — 21 jauniešu un piecas jaunietes.

— Vai narkomānija arī ienes savu artavu Latvijas iedzīvotāju nedabiskajā nāvē?

— Procentuāli alkohols ir daudz nopietnāks mūža ilguma samazināšanas cēlonis nekā narkomānija. Salīdzinājumā ar citām valstīm narkotiku lietotāju Latvijā nav daudz.

— Bērnu dzimt maz, bet zidaiņu mirstība ir augsta — no tūkstoš zidaiņiem 16 nedzīvo. Konkrēti — pērn miruši 315 zidaiņi.

— Tas ir liels cipars. Rietumeiropā šis rādītājs visur ir zem 10, tātad divreiz mazāks.

— Kā pēdējos gados ir mainījušies migrācijas procesi, kas arī ietekmē valsts demogrāfisko situāciju?

— Līdz 1990. gadam no PSRS Latvijā iebrauca 17 000 līdz 18 000 cilvēku gadā. Kopš 1990. gada tendence ir mainījusies, jo lēmums par migrācijas ierobežošanu nopietni ietekmēja iebraukšanu mūsu valstī. Visvairāk iedzīvotāju iebrauca 1992. gadā. To skaits bija 47 000. Prom devās tie, kuri Latvijā nebija iedzīvojušies — kopmiņņu cilvēki.

Pašlaik uz ārzemēm pārsvarā brauc strādāt vai mācīties. Pērn no Latvijas aizbrauca 7300 cilvēku: uz austrumiem 5600, uz rietumiem — 1700.

Antra Gabre
«Rīgas Balss»

Pēc Preiļu rajona statistikas nodaļas informācijas

1997. gada pirmajā pusgadā

dzimuši 179
miruši 369 cilvēki

Salīdzināšanai 1996. gada pirmajā pusgadā

dzimuši 208
miruši 371 cilvēki.

Ideja par celulozes kombinātu nav aizmirsta

Pēdējā pusgada laikā informācijas par jaunas celulozes rūpnīcas celtniecību presē bija maz. Daži, droši vien, jau nolēmuši, ka jautājums skaidrs — rūpnīca būšot Liepājas rajonā. Citi saka, ka Ventspils rajonā vai kur citur. Bet kāda tad situācija ir patiesībā?

Vēl pagājušajā gadā Rīgā notika seminārs konference par celulozes rūpnīcas celtniecības ekoloģiskajiem aspektiem. Konferencē bija dota iespēja izteikt savas domas visiem interesentiem un speciālistiem no Latvijas, Somijas, Zviedrijas. Konferencē piedalījās arī Preiļu rajona delegācija ar referātu «Daugavas baseina ūdens piesārņojuma avoti, to izvērtējums un secinājumi» (referāta autors — Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas vadītājs Valērijs Stūris).

Interesantas uzstāšanās bija par papīrmalkas resursiem Latvijā, par jaunās rūpnīcas ietekmi uz ūdeņiem, bija priekšprojekta ekoloģiskās ekspertīzes rezultāti. Toreiz noskaidrojām, ka iespējami divi varianti. Pirmais — būvēt celulozes rūpnīcu pie jūras. Otrais — atdot priekšroku republikas vidienē, kur atkal ir divi varianti: Liepājas reģions un Latgale (Jersikas pagasts).

Tagad visas ieinteresētās puses gaida nākamo divu dienu semināru šī gada rudenī. Tam nopietni gatavojas celulozes rūpnīcas projekta grupa ar Arni Treimani priekšgalā (Koksnes ķīmijas institūts). Seminārā runāsim par iespējamo variantu ekonomisko novērtējumu.

Jāņem vērā, ka līdz 2030. gadam potenciālais papīrmalkas iegūšanas apjoms varētu pieaugt no 3,7 līdz 4,5 miljoniem kubikmetru gadā, kur no kopējā apjoma priede būs 28 procenti, egle 24 procenti, bērzs 22 procenti. Celulozes ražošanai izmantojami kokzāģētavu atkritumi. Preiļu rajonā vien dažāda veida kokzāģētavu ir jau 57. Daudz arī citos kaimiņu rajonos, tāpēc kokzāģētavas vien varētu dot ap vienu miljonu kubikmetru skaidu gadā.

Vienlaikus ar papīrmalkas resursu prognozi simts kilometru rādiusā ap Jēkabpili un Līvāniem tika pētītas arī papīrmalkas pieejamības iespējas. Izrādījās, ka aptuveni 70 procenti no šī reģiona resursiem labi pieejami jebkurā gadalaikā, bet tikai 30 procenti pieejami ziemā.

Sapņi par celulozes rūpnīcu mūsu rajonā var palikt tikai kā sapņi, ja paši aktīvi un regulāri nerisināsim šo jautājumu. Man ir radusies pārliecība, ka ārzemju speciālisti no Somijas un Zviedrijas, kur celulozes ražošana ir labi attīstīta, ieinteresēti vilkt garumā priekšprojekta izstrādāšanu. Viņiem ir izdevīgāk vest projām no Latvijas samērā lētas izejvielas celulozes rūpniecībai. Uzskatu, ka neviens no ieinteresētajiem rietumu investoriem nebūs pilnīgi atklāts un mums objektīvs.

Mēs esam pārliecināti, ka vislabākais celulozes rūpnīcas izvietojuma variants būtu Latgalē, tieši Jersikas pagastā. Tādā veidā aktīvi tiktu risināts iedzīvotāju nodarbinātības jautājums, tiktu mazināta bezdarba radītā spriedze, augtu iedzīvotāju dzīves līmenis, kā arī attīstītos citas uzņēmējdarbības formas.

Mūsu rajons ir ģeogrāfiski tuvu un izdevīgs ārpus Latvijas esošajiem potenciālajiem papīrmalkas piegādātājiem Lietuvā, Baltkrievijā, Krievijā. Domāju, ka daudz izdevīgāk ir uz ostām transportēt dārgu celulozi nekā lētū papīrmalku.

Meži Latvijā ir viena no lielākajām nacionālajām bagātībām, un par šo bagātību jārupējās arī valdībai. Koksnes un tās izstrādājumu eksports šogad būs par 64,1 miljonu latu lielāks nekā 1996. gadā. Pērn koksnes eksports bija 15,6 procenti no visa Latvijas preču eksporta. Taču koksni vajag ne tikai eksportēt, bet arī prast saglabāt un vairot.

Uzskatu, ka celulozes rūpnīcā jāizmanto vismodernākā ražošanas tehnoloģija, kas dotu vislielāko dabas aizsardzības un meža resursu izmantošanas ekonomisko efektu. Objekts jāveido kā atklāta akcija sabiedrība ar obligātu valsts līdzdalību, par akcionāriem pieaicinot Latvijas uzņēmējus, bankas, ostas, dzelzceļu, meža departamentu, uz izdevīgiem noteikumiem piesaistot rietumu vai citu valstu investīcijas.

Šo ideju atbalsta arī a/s «Baltijas Trasta Kompānija», kura ir gatava uzņemties celulozes rūpnīcas juridiski finansiālā nodrošinājuma organizēšanu.

P. Romanovs,
Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas galvenais speciālists

Ūdensslēpošana nav mirusi

No 15. līdz 17. augustam Eikša ezerā pēc vairāku gadu pārtraukuma atkal notika republikas čempionāts ūdensslēpošanā. Tajā piedalījās 30 sportistu, no kuriem 12 pārstāvēja Preiļu rajonu, pārējie — no Rojas, Madonas un Rīgas. Par čempionāta gaitu, Preiļu ūdensslēpotāju problēmām stāsta ūdensslēpošanas kluba «Bašķi» vadītājs Jānis Kokins.

Pavisam negaidot pieteicās prāvs dalībnieku pulciņš, pat vairāk nekā šī sporta veida «ziedu laikos». Izrādās, ka arī tagad daudzi ir draugos ar ūdeņiem un sportu, lai gan daļu no ūdensslēpotājiem, šķiet, vilina skaistās televīzijas reklāmas ar ūdens motocikliem.

Čempionāta rezultāti, sevišķi slalomā, liecina, ka pēdējo gadu laikā, kad Latvijas čempionāts nenotika, neesam zaudējuši formu un saglabājuši ciņas spar.

Slalomā vīriešiem uzvarēja preiļietis Ingus Buks. Arī otrajā vietā mūsu rajona sportists Jevgēnijs Romanovs. Bet trešais palika kādreiz ļoti talantīgais rīdzinieks Gints Ruņģis.

Sieviešu konkurencē slalomā sīvā ciņā starp Diānu Vucāni un Inesi Zīmeli uzvarēja Inese un pirmo reizi kļuva par republikas čempioni. Trešā vieta šoreiz tika mūsu jaunajai ūdensslēpotājai Iritai Gribuškai, kura uzvarēja jauniešu konkurencē. Jāatzīmē, ka labi startēja un jauniešu konkurencē par uzvarētāju kļuva arī preiļietis Aivars Rubulis.

Lēkšanā no trampīna uzvarēja Jevgēnijs Romanovs, otrs bija Gundars Ruņģis no Rīgas, aiz sevis atstājot Guntaru Kokinu.

Kopumā tomēr jāatzīst, ka jaunie ūdensslēpotāji uzrādīja zemu rezultātu, kā tas pēdējā laikā notiek arī citos sporta veidos. «Vecie» joprojām ir spēcīgāki. Čempionāts jaunajiem apliecināja, ka vizināšanās aiz ūdens motocikla, kas ir gan skaista un romantiska, tomēr ir visai tālu no īstās ūdensslēpošanas.

Šogad sezona noslēdzās agri, jo visi starptautiskie mači notika jau jūlijā. Eiropas čempionātā Grieķijā startēja Ingus Buks. Rezultāts bija viduvējs, lai gan ļoti gaidījām, ka viņš būs vismaz finalistu vidū. Pēc iepriekš uzrādītajiem rezultātiem Eiropas čempionātā Čehijā varēja piedalīties arī Inese Zīmele. To viņa apliecināja Maskavas atklātajā čem-

pionātā, uz kuru bija atbraukuši visi spēcīgākie Eiropas slalomisti (Maskavā Inese bija septīta). Diemžēl, finansu trūkuma dēļ Inese palika mājās. Rajona padomes un republikas sporta pārvaldes iedalītie līdzekļi ir tik niecīgi, ka par summām nemaz negribas runāt...

Uz ārzemēm naudas trūkuma dēļ neaizbrauca arī Guntars Kokins, kuram bija iespējas piedalīties Eiropas čempionātā Dānijā un pasaules čempionātā Amerikā (Guntaram bija atsūtīts ielūgums braukt uz Kaliforniju).

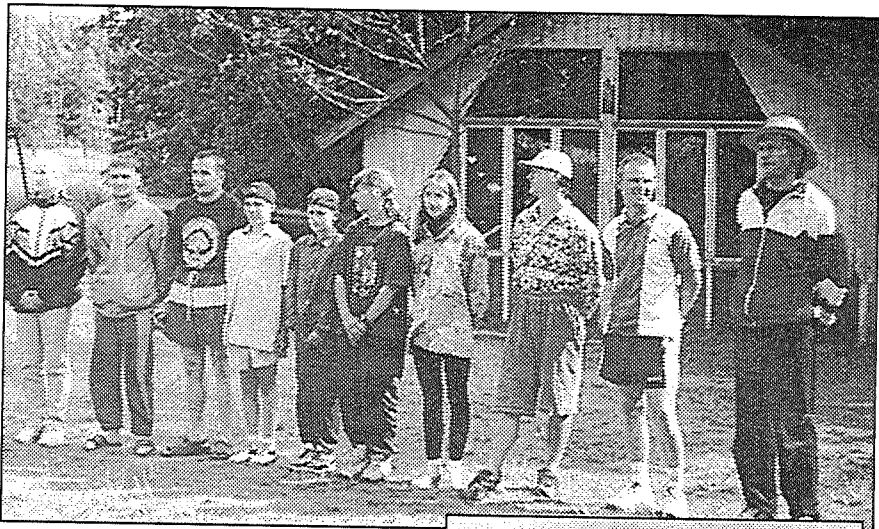
Uzskatu, ka šāda situācija radusies tādēļ, ka sportā gan rajonā, gan valstī zeļ bezsaimnieciskums, un sportam atvēlēta nauda ir nabaga veco ļaužu pensiju līmenī, bet lats jau sen ir lētāks par padomju rubli. Žēl, ka otra gada garumā ieilgusi sporta kluba «Cerība» direktora Imanta Babra, kā viņš pats «Novadniekā» kādreiz rakstīja, «formalitāšu kārtošana» ar Diānu Vucāni. Tāpēc jaunie ūdensslēpotāji nevar trenēties.

Gribu uzsvērt, ka tie mūsu sportisti, kas brauc uz starptautiskām sacensībām (nevis visādām prezentācijām, kuras notiek katru nedēļu), nepārstāv tikai Kokinu, Buka lauku māju, bet gan visu Latvijas valsti. Aizvadītajos gados ar saviem rezultātiem ūdensslēpotāji nesuši Latvijas valsts slavu tālāk nekā mūsu «cienījamie» politiķi un deputāti, kuriem pirmajiem par to vajadzētu rūpēties.

Starp citu, kad bijām Maskavas atklātajā čempionātā, tur daudzi brīnījās un prasīja, kur tad pazuduši Preiļi, agrāk tik populāro valsts mēroga sacensību organizētāji... Mums bija grūti un neiespējami atbildēt. Viena lieta ir finansu trūkums, jo Maskavas čempionāts, piemēram, izmaksāja ap 120 tūkstošiem dolāru. Otra lieta — sacensību nebūs tik ilgi, kamēr nebūs atrisināts bāzes jautājums. Vecā bāze, kas joprojām pieder SCO, nolaista, kā saka, līdz kliņķim, bet jaunā tikai top. Skaidrs ir tas, ka paies vēl vairāki gadi...

Nu nekādi nevaru saprast un tāpēc gribu jautāt godājamajam satiksmes ministram Kristopanam, kāpēc ūdensslēpotājiem ir jāmaksā akcīzes nodoklis par benzīnu. Mēs taču braucam par ezeru un ceļus ar ūdensslēpēm nekādi nemaiņājam. Varētu jau būt kādi citi, bet ne akcīzes nodoklis.

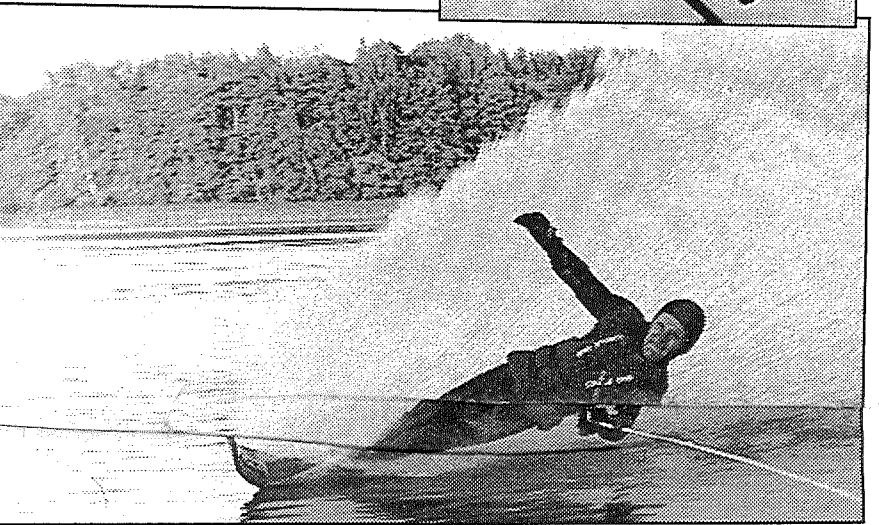
Varbūt sports tagad ir domāts tikai ba-

● Mūsējie Latvijas čempionāta atklāšanas parādē.

● Gaisā — Jevgēnijs Romanovs.

● Republikas labākais slalomists Ingus Buks.

gājājiem? Kāpēc nav sociāli garantētas iespējas ar sportu nodarboties visiem? Atbilde ir viena — tas ir tāpēc, ka joprojām nav likuma par sportu. Sports un sportisti ir pabērna lomā.

Šo problēmu lokā ir mazs gaismas sta-

riņš. Ļoti ceram, ka Ilgus Buks tiks uz pasaules čempionātu Venecuēlā. Protais, ja būs nauda ceļam saubagota, jo runāt par sporta sponsorēšanu ir galīgi aplami.

L.Kirillova

Krustvārdu mīkla

Horizontāli

1. Nepaklausīgs. 4. Tivas, sikas. 9. Biškopība. 11. Mūžzaļi skuju koki. 12. Cieš no elpas trūkuma. 13. Neaizturēt. 14. Igauņu valodnieks (1905 – 1990). 16. Uztvert ar redzi. 18. Nepilnības, trūkumi. 19. Kokos parazitējošas sēnes. 23. Latvijas Republikas Drošības policijas priekšnieks, ģenerālis. 25. Zinātne par domāšanas formām un likumbām. 26. Saldūdens zivs. 27. Lieli darba rati ar redelveidīgām sānu malām. 29. Sievietes vārds. 30. Latviešu dzejnieks (1894 – 1975). 31. Gaļas ēdiens. 32. Militārs konvojs, sardze.

Vertikāli

1. Untumainas. 2. Straujš. 3. Neliels prozas darbs. 5. Izglītots. 6. Prasībām atbilstošs, piemērots. 7. Vēsturisks soda rīks. 8. Dzīves uzdevums, aicinājums. 9. Smalki, izmeklēti ēdieni. 10. Neprofesionāla darbošanās. 15. Bruņām segtas kaujas mašī-

nas. 17. Pārliecība, uzskats. 20. Galda piederumi. 21. Paju sabiedrība Preiļu rajonā. 22. Ķirbju dzimtas augs. 24. Asi, bargi. 25. Apģērba gabals. 28. Sasista trauka gabals. 29. Salikteņu pirmā daļa ar nozīmi «iekšējs».

3. septembra numurā publicētās miklas atminējums

Horizontāli. 5. Liktenis. 7. Skandāls. 8. Sapals. 10. Vilkt. 11. Skaust. 13. Insekti. 17. Spoks. 18. Kails. 19. Stabulnieki. 22. Stāvi. 23. Zvans. 28. Prasmes. 31. Rāceņi. 32. Saule. 33. Krekls. 34. Viesturs. 35. Erickiņš. Vertikāli. 1. Dizains. 2. Anīss. 3. Lapsa. 4. Elksnis. 6. Sivēns. 7. Satīts. 9. Atkāpe. 12. Angola. 14. Eksaltēts. 15. Skatuve. 16. Maskava. 20. Atcere. 21. Indeve. 24. Čepānis. 25. Krasts. 26. Berete. 27. Ozoliņš. 29. Visur. 30. Aktis.

Tā pazūd vientulība

Kāda gudra atziņa vēsta, ka bērnībā laiks rāpo kā bruņurupucis, jaunībā tas moži soļo, bet vecumdienās jau brāžas vēja spārnim. Tāpēc, kamēr laikavēja brāzmas vēl nav nopietni skārušas mūs, Galēnu pagastā dzīvojošās skolotājas pensionāres, pieveicām savu nevarēšanu, negribēšanu, neļaujot justies vecām un nomāktām, pulcējāmies 1. septembrī, lai kavētos atmiņās par skolā nostrādātajiem gadiem.

Atsaucām atmiņā tos gadus, kad, tāpat kā tagad, jutāmies gan jaunas, gan gudras, gan skaistas. Taču toreiz vēl tik skaudri neizpratām to filozofiski objektīvo patiesību, ka DZĪVE ir mūžīga jaunība, tā neieredz vecumu.

Vislielākās labvēlības statusu mums sešām pensionārēm piešķīra Audares kundze, atļaujot savā dzīvoklī pulcēšanās vietu.

Ierādās Galēnu pamatskolas 9. klases skolniece. Veltīja katrai dzejoli un ziedus. Mēs nevaram bez saskarsmes ar bērniem. Skolotāja skolotājs ir bērns.

VĒSTULE

Redzam bērnu kā cilvēku, kurš aug un veidojas. Lielākais gandarījums, ka bērns izaug par labu cilvēku.

Apmēram četras stundas kavējāmies atmiņu stāstījumos. Smējāmies par joku anekdotēm. Izsacijām savas vēlēšanās, ja...

Vienu atstāstīšu, to bija tik daudz, ka nav iespējams visas aprakstīt. Ja man būtu divi tūkstoši latu, ko es darītu? Viena nopirktu mašīnu, otra radiem dāvinātu, trešā nopirktu laikus pie sava kapa runas teicēju, ceturtā izkaisītu laukumā, lai trūcīgie salasa utt.

Dziedājām aizkustinošas dziesmas. Nolēmām palīdzēt viena otrai. Lasīt labas grāmatas. Darbā var bēgt no vecuma. Tāpēc strādāsim fiziski savā saimniecībā.

Rīkojot šādus saietus, pazūd vientulība. Rodas iespaids, ka tu vēl esi derīgs. Saietus turpināsim. Ievēlējām saietam — «Darba iespaidus atceroties» (DIA) goda konsulu, prezidentu un sekretāri.

Saieta «Darba iespaidus atceroties» sekretāre
A.Čaunāne (Galēnos)

POLICIJAS ZIŅAS (no 1. līdz 8. septembrim)

Ceļu policijas ziņas

■ 3. septembrī krustojumā pie Aglonas stacijas Lietuvas iedzīvotājs K. Gerulis, vadot automašīnu Mercedes Benz ar dēļu kravu, netika galā ar vadību un apgāzās. Bojāta automašīna.

Ugunsgrēki

■ 1. septembrī Jersikas pagasta Lauros nodega dzīvojamā māja, kas pieder Pereverzevam.

■ 3. septembrī Preiļos, Daugavpils ielā SIA «RBKK» kokapstrādes darbnīcās izcēlās ugunsgrēks un sadega divi kubikmetri kokmateriālu. Iemesls — neuzmanīga smēķēšana.

■ 4. septembrī aizdegās un nodega N. Sobolevai piederošā māja Galēnu pagasta Lomos.

Zādzības mežos

■ 30. augustā konstatēja, ka Stabulnieku pagastā nelikumīgi izgriezts mežs.

■ 30. augustā konstatēja, ka Vārkavas pagasta Desetniekos nelikumīgi nozāģēti pieci koki.

■ 2. septembrī konstatēts, ka Pelēču pagasta teritorijā 83. kvartālā izdarīta nelikumīga koku cirte.

Citas zādzības un zudības

■ 1. septembrī no SIA «Sagal» noliktavas, kas atrodas Līvānos, Celniecības ielā 2, pazuda celniecības materiāli.

■ Nakrī uz 2. septembrī no mājas pagalma Aglonas pagasta Jaunaglonā pazuda I.B. piederošais velosipēds.

■ 2. septembrī Rožkalnu pagasta Dubencā no aploka pazuda desmit gadus vecs zirgs, kas pieder M.Z.

Konstatēts, ka nezināmi ļaundari iekļuvuši A.S. piederošajā, bet nepadzīvotajā mājā Galēnu pagasta Lomos. Paņemtas dažādas mantas.

■ 4. septembrī no O.T. garāžas Preiļos, Rēzeknes ielā 33a pazuda mopēds «Delta».

No degvielas uzpildes stacijas, kas atrodas Pelēcos, pazuduši ugunsdzēsīgie aparāti.

No Rušonas ezera pazudusi A.B. piederošā laiva.

■ 5. septembrī no S.B. automašīnas VW Golf, kas atrodas Preiļos, Rēzeknes ielas 24 mājas pagalmā, pazuda pase un četri kompaktdiski.

Laupītāji aizbēga

■ 1. septembrī divi nepazīstami vīrieši, viens no kuriem bija degvielas uzpildes stacijā, kura atrodas Aglonas stacijā un aizbēga neko nenodārijuši.

Huligānisms un skandāli

■ 1. septembrī alkohola reibumā ģimenes skandālus sarīkoja G. Petrovs Preiļos, Skolas ielā 8a-3, V. Šeinovs Preiļos, Rožu ielā 11 un E. Poplavskis Aglonā, Daugavpils ielā 14.

■ 2. septembrī alkohola reibumā ģimenes skandālu sarīkoja A. Sotnieks no Sutru pagasta Kauparniekiem, skandālēja arī N. Tipuks Preiļos, Aglonas ielā 34.

■ 3. septembrī ar žokļa kaula lūzumu Preiļu slimnīcā nogādāts A.F.M. I. Kirilovs Aglonas pagasta Terehovā izsita loga stiklu M.L. piederošajai mājai.

■ 4. septembrī G. Maliks sarīkoja ģimenes skandālu Preiļos, Pils ielā 12a-3, bet M. Matļovka sarīkoja ģimenes skandālu Saunas pagasta Lakauskos. A. Stepanovs alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu un izdarīja huligāniskas darbības pret kaimiņiem Līvānos, Lāčplēša ielā 1-12.

■ 5. septembrī J. Poplavskis alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības pret A.Š. Preiļos, Zaļajā ielā 7-2.

■ 6. septembrī dzērumā ģimenēs skandālēja J. Ivanovs Līvānos, Vecticibnieku ielā 8-26, kā arī V. Uļjanovs no Vārkavas pagasta.

■ 7. septembrī O. Popovs alkohola reibumā skandālēja ģimenē Preiļos, Daugavpils ielā 42-13, vēl ģimenes strādījuši arī A. Cipāns Sutru pagasta Rauniešos un J. Pavris Līvānos, Rīgas ielā 24-54.

Pēc rajona valsts policijas nodaļas informācijas publikāciju sagatavoja L. Kirillova

ANEKDOTES

— Mūsu deputāts ir krāpnieks, bet ļoti godīgs!

— Kā tā?

— Viņš krāpj visus bez izņēmuma!

Biezais dodas pie pērkama slepkavas.

— Mans konkurents, kas jums jānovāc, dzīvo Liepājas ielā 10!

— Cik jūs man maksāsiet?

— Miljonu! Bet es jums vēl nepateicu dzīvokļa numuru!

— Par tādu naudu man svarīgs ir tikai mājas numurs!

Biezais pērk māju Anglijā.

— Tā ir 18. gadsimta pirmā puse!

— Tā, un kur jūs esat nobāzuši otro?

Nodokļu inspekcija saņem vēstuli no biezā:

«Mani moka sirdsapziņa, ka esmu apšmaucis valsti. Nosūtītu jums simt miljardus. Ja vēl nevarēšu gulēt, nosūtīšu pārējo!»

Kas jāzina apdrošinātājiem

Avārija!

Tāpat kā jebkurā apdrošināšanas veidā, polise ir derīga gadījumam, par ko noslēgts apdrošināšanas līgums, tātad šī — pēc tam, kad noticis satiksmes negadījums.

Avārijā nokļuvušajiem jāveic viss nepieciešamais notikuma pēdu saglabāšanai, jāpieraksta liecinieku vārdi un adreses un, protams, jāziņo policijai.

Policijas sastādītajā protokolā iespējami pilnīgi jāapraksta automobiļu un tajos vesto priekšmetu bojājumi, jo iespējams saņemt, piemēram, atlīdzību par autoavāriju saistītu televizoru. Apdrošināšanas limits — līdz Ls 200.

Ja vaina ir acīmredzama un to atzīst vismaz viens negadījuma līdzdalībnieks, bet bojājumi ir nelieli un auto var braukt tālāk, avārijā nokļuvušie var kopīgi uzzīmēt notikuma shēmu un ar to ierasties tuvākajā Ceļu policijas iecirknī.

Neaizmirstiet uzrakstīt iesniegumu Ceļu policijai — pamatojoties uz to, izdod izziņu par notikušo ceļu satiksmes negadījumu, un tā jāiesniedz apdrošināšanas sabiedrībā atlīdzības saņemšanai (bez iesnieguma policijā jums neviens neko nemaksās). Izziņu var saņemt dažu dienu laikā — šis termiņš atkarīgs no tā, cik sarežģītos apstākļos negadījums noticis, kā arī cietušo veselības stāvokļa.

Dokumentu vākšana

Pēc policijas apmeklējuma visiem cietušajiem jānodod uz apdrošināšanas sabiedrību, kurā savu civiltiesisko atbildību apdrošinājis vainīgais autobraucējs. Ja avārijas izraisītājam nav polises, jānodod uz Satiksmes biroju, kam šādā gadījumā jāatlīdzina radušies zaudējumi.

1. septembrī stājies spēkā likums par sauszemes transporta līdzekļu vadītāju civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu. Tika uzdoti divi jautājumi apdrošināšanas sabiedrību vadītājiem, kuras saņemšanas licences šā veida apdrošināšanai. Gribējam uzzināt: 1) kādas ir galvenās problēmas, ieviešot šo apdrošināšanas veidu, un 2) kādus padomus jūs varētu dot autobraucējiem vai ko viņiem novēlēt.

Latgarants prezidents Imants Bočkāns:

1) Viena no lielākajām problēmām ir apdrošināšanas sabiedrību attiecības ar medicīnas iestādēm un reģionālajām slimokasēm. Pašlaik nav ne metodikas, ne noteiktas kārtības ceļu negadījumos cietušajiem sniedzamās medicīniskās palīdzības izmaksu noteikšanai.

2) Braukt uzmanīgāk tāpēc, ka avārijas izraisītājam nākamgad par apdrošināšanu būs jāmaksā vairāk.

BTA prezidents Gints Danzbergs:

1) Pirmkārt, nav precīzas normatīvās bāzes. Otrkārt, sakarā ar to ir lielas neskaidrības par apdrošināšanas atlīdzības izmaksāšanu. Treškārt, autovadītāji nav pietiekami labi informēti. Ceturtkārt, cilvēki šo apdrošināšanas veidu pagaidām uzskata par nodokli, bet tas nav nodoklis.

2) Iesaku visiem braukt uzmanīgāk. Apdrošināšanas polise nedod tiesības pārkāpt satiksmes noteikumus. Apdrošināšanas sabiedrības pret ceļu satiksmes negadījumu izraisītājiem var celt regresa prasības tiesā.

Pareksa apdrošināšanas sabiedrības ģenerāldirektora vietnieks Jurijs Cunajevs:

1) Līdztekus visiem zināmajām problēmām (uzlīmes, informācijas

Sakarā ar likuma stāšanās spēkā stāstām par to, kā jārikojas apdrošināšanas polises īpašniekam.

Trīs dienu laikā apdrošinātājam (vai Satiksmes birojam) jāveic ekspertīze. Tās izdevumus apmaksā apdrošinātājs (vai Satiksmes birojs). Eksperts nosaka zaudējumu kopējo summu.

Tajā pašā laikā tiek vākti arī visi nepieciešamie dokumenti. Kamēr tas nav izdarīts, nevar sākt bojāto automobiļu remontu. Galvenie dokumenti ir cietušā iesniegums apdrošināšanas sabiedrībai un Ceļu policijas izziņa. Sarežģītāk, ja negadījumā ir arī cietušie. Tad nepieciešama izziņa no slimnīcas, rēķini par ārstēšanu u.c. Dokumentus var palīdzēt noformēt apdrošināšanas sabiedrība, kurā apdrošinājies avārijas vaininieks. Dokumentu vākšanas periods likumā nav ierobežots. Ja persona savu vainu neatzīst, jāņem vērā, ka nepieciešams laiks arī policijas lēmuma pārsūdzēšanai augstākās instancēs.

Pēc visu dokumentu iesniegšanas apdrošināšanas sabiedrībā (vai Satiksmes birojā) mēneša laikā nosaka apdrošināšanas atlīdzības summu.

To var izmaksāt divējādi. Apdrošinātājs klientam piedāvā saņemt eksperta noteikto summu skaidrā naudā vai arī izremontēt bojāto automobili, pusēm vienojoties par konkrētu firmu. Apdrošinātājam izdevīgāk remontēt automobili darbnīcā, par kuras pakalpojumu izmantošanu tas saņem atlaides.

Ja vairs nav ko remontēt...

Ja automobilis negadījumā cietis tā, ka tas jāatstāj par neremontējamu, tiek izmaksāta novērtējuma summa, ko nosaka pēc kataloga. Tomēr arī šajā lietā ir nianses. No-

vērtējuma summu var samazināt, ja

* faktiskais nobraukums pārsniedz normatīvo (vieglajiem automobiļiem — atkarībā no dzinēja tilpuma 1-2% par katriem 4 tūkst. km, bet ne vairāk par 15-20%);

* ja pirms tam transporta līdzeklim bijuši 2 vai vairāki īpašnieki — 3% par katru;

* ja automobilis izmantots par taksometru, brauktmācīšanai vai iznomāts — par 7%;

* ja mašīnai ir virsbūves vai stiklu bojājumi, kā arī ja tā ir rūsejusi vai ar bojātu krāsojumu — 5-10%.

Novērtējuma summu var paaugstināt, ja nobraukums ir mazāks par normatīvo — atkarībā no dzinēja tilpuma 1-2% par katriem 4 tūkst. km, bet ne vairāk par 8-12%.

Kā paredzams, novērtējot netiek ņemts vērā automobiļa tehniskais stāvoklis (ar noskrējumu vien tā novērtēšanai, protams, nepietiek) un arī tā vēsturiskā vērtība.

Atlīdzība cietušajiem — ierobežota

Arī atlīdzība cietušajiem ir ierobežota: par ārstēšanu (ieskaitot protezēšanu, rehabilitāciju u.c.) izmaksā līdz 2000 latiem; bērēm — līdz 400 latiem (faktiskie izdevumi jāapstiprina ar čekiem); 400 latu gadā, ja cietušais zaudē darbspējas (atskaitot valsts pabalstus, pensijas u.c.); 400 latu gadā (arī atskaitot valsts pabalstus, pensijas u.c.) izmaksā nelaimes gadījumā bojāgājušā bērniem līdz 18 gadu vecumam vai līdz 24 gadu vecumam, ja, nelaimei notiekot, viņi jau mācījās augstskolas dienas nodalā.

Brauksim prātīgāk!

Balva prezidents Vasilij Ragozins:

1) Jāizbeidz mulķoties ar uzlīmēm. Pašlaik tās kļuvušas svarīgākas par polisēm. Apdrošināšanas atlīdzību taču izmaksās pēc polises, nevis uzlīmes.

2) Nesēties pie stūres piedzērūšiem, jo tad nekādu atlīdzību nesaņemsiet. Ievērot ceļu satiksmes noteikumus. Vairāk jāciens vienam otru — tad būs mazāk raizu gan autovadītājiem, gan apdrošināšanas sabiedrībām.

Rīgas fēnikss valdes priekšsēdētājs Ilmārs Veide:

1) Pirmkārt, finansēs — apdrošināšanas sabiedrībām pēc visu procentu nomaksas drošības fondam un citām iestādēm nepietiks naudas zaudējumu atlīdzināšanai. Otrkārt, valstī līdz šim nav neatkarīgu ekspertu, kas zaudējumus novērtē pēc vienotas metodikas.

2) Iesaku braukt iespējami piesardzīgāk. Autovadītājam jāsaprot: vienmēr, kad apdrošinātājs atlīdzinās trešajam personām radītos zaudējumus, negadījumā būs cietusi arī viņa automašīna.

Saules laiks obligātās apdrošināšanas nodaļas vadītājs Sandris Polna:

1) Visaktuālākais ir uzlīmes un apdrošināšanas atlīdzības izmaksas. Turklāt, pēc manām domām, būs daudz apzināti izraisītu avāriju. Vācijas pieredze liecina, ka, ieviešot autovadītāju civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu, vismaz 30% satiksmes negadījumu tika izraisīti tīši. Aptuveni tikpat daudz šāda veida autoavāriju var būt arī Latvijā. Tik skaidrībā par šiem gadījumiem būs ļoti grūti.

2) Braukt bez avārijām!

«Bizness & Baltija»

Ārstējies ar krāsu!

Zinot, kāda ir krāsu ietekme uz cilvēku, jūs varat tās izmantot biznesā, ārstniecībā, psiholoģiskā klimata uzlabošanai mājās un darbā. Publicējam šveiciešu psihologa M.Limāra datus par to, kā var noteikt cilvēka raksturu atkarībā no krāsu uztveres.

Sarkanais. Šī krāsa stiprina muskuļu darbību, aktivizē vielmaiņas procesus, asinsradi. Austrumu reliģijās sarkanā krāsa atbilst enerģētiskajai čakrai, kas atrodas uz astes kaula un kontrolē zarnu trakta lejasdaļu un apakšējās ekstremitātes.

Japāņu sievietes valkā vairs tikai sarkanu (!) veļu, jo tās ražotāji apgalvo, ka tikai tādā veļā viņas ilgāk paliks jaunā un pievilcīgā.

Persijas valdnieki un skitu cilšu vadoni, seno grieķu priesteri un karavīri Āfrikā, Amerikā un Austrālijā izmantoja sarkano krāsu apģērbā un apkārtējā vidē, lai iebiedētu un nomāktu tos, kas uz viņiem skatās.

Sarkanā krāsa ārstē ādas slimības (bakas, masalas, rozi, sejas ādas tuberkulozi, šarlaku), bet tā var radīt arī pārlieku uzbudinājumu, galvassāpes, vieglu sakaitināmību. Sarkanā krāsa ir kaitīga tukliem cilvēkiem.

Ja jums patīk šī krāsa, tad jūs alkstat panākumu, esat ļoti uzticīgs un emocionāls, bet arī nepacietīgs un stūrgalvīgs. Jums ir stipra griba, jūs ātri pieņemat lēmumus un esat gatavs rīkoties.

Ja jums nepatīk sarkanā krāsa, kaut kas nav kārtībā ar veselību — jūs baidāties no pārlieku lielas slodzes (gan fiziskas, gan emocionālas), jo jūtat, ka tā jums var kaitēt. Jūs esat atturīgs un laipns, bet ar lēmumu pieņemšanu vajadzīgajā brīdī vilcināties... Vārdu sakot, jūs esat pilnīgs pretstats tiem, kam sarkanais patīk...

Oranžais. Šī krāsa stimulē kuņģa un zarnu darbību, rosina ēstgribu. Ne velti ēdnīcās izkar lampas ar vecmodīgiem oranžiem abažūriem. Oranžā krāsa asociējas ar jauktību, sevis pārvarēšanu, enerģētisko uzlādēšanu, kas nepieciešama nervu un muskuļu audiem. Oranžā krāsa palīdz ārstēt visas plaušu sistēmas slimības (plaušas, traheja, bronhi, balsene, rīkle), sevišķi labvēlīgi tā ietekmē bronhiālās astmas slimniekus, kā arī stimulē endokrīno sistēmu, noder liesas un barības vada slimību gadījumā.

Ja jums patīk oranžā krāsa, jūs viegli uztverat kā veiksmes, tā neveiksmes, jums pietiek gribas, lai pieņemtu atbildīgus lēmumus, taču jūs neesat agresīvs. Ja jums dzīvē bijuši lieli pārbaudījumi, tad jūs zināt, cik spēcīgi varat «saņemties». Ja dzīve jums lielus satricinājumus nav sagādājusi, tad jūsu psihe uzveiks jebkuru visspēcīgāko emocionālo iedarbību. Jūs esat stiprs gan fiziski, gan garīgi. Jūsu konstitūcija jums nodrošinās ilgu mūžu. Pacientieties iegrozot tieksmi pēc greznības un bezdarbības.

Jums nepatīk oranžā krāsa — nu, nekā laba nav. Dzīvē tomēr jāatrod vieta priekam, pat tad, ja liekas, ka tajā valda vienas vienīgas nepatīkšanas. Jūs pārāk augstu vērtējat pats sevi un velti ierobežojat kontaktus ar cilvēkiem, kurus uzskatāt «zemākus» par sevi.

Dzeltenais. Dzeltenā krāsa daudzām tautām asociējas ar sauli un zeltu — vilinošām, ķermenī un dvēselī sildošām parādībām. Daudzu tautu sievietes ir valkājušas un valkā dzeltenu apģērbu (tāpat kā mongoļu lamas).

Taču iegaumējiet: «dzeltenā acs» ir ļauna acs, tā ir neuzticības krāsa, daudzām Āzijas tautām — nāves un sēru krāsa. Jūda esot bijis gērbies dzeltenā tērpā (pērkamības un nodevības simbols).

Dzeltenā krāsa tonizē redzi un nervu sistēmu, vairo prāta spējas un nodrošina paškontroli.

Ja jums patīk dzeltenā krāsa — jūs esat optimists, intelektuālis un ideālists. Jums patīk (pat pārāk) viss jaunais, negaidītais un sensacionālais. Kaut arī esat ekstravagants, jūs tomēr radāt uzticību.

Slikti, ja jums dzeltenā krāsa nepatīk. Jūs esat kļuvis ātrsirdīgs, aizdomīgs un visnotaļ jūtaties vilies tāpēc, ka droši vien nav piepildījušas jūsu cerības. Mainiet orientāciju!

Sarkanais, oranžais un dzeltenais ir siltā krāsu gamma. Sekos vēsās krāsas.

Zaļais. Šī ir nemirstības krāsa. Zaļš ir viss Kristus ceļš Zemes virsū, zaļā ietērpti Allāha eņģeļi, un zaļš ir Muhameda karogs.

Zaļā krāsa likvidē aritmiju, normalizē spiedienu, paātrinātu sirdsdarbību, ārstē saaukstēšanās slimības, mazina nervozitāti. Tā paplašina bronhus, uzlabo dzirdi, pastiprina sirds saraušanos.

Ja jums patīk zaļā krāsa, jūs esat pašpārliecināts un kritiski noskaņots. Jūs esat krietns, konservatīvs un apzināties savu vērtību. Ģimenes dzīvē esat gandrīz ideāls.

Ja zaļā krāsa jums nepatīk, tad pirmām kārtām tāpēc, ja ir aizvainota jūsu patmīlība.

Gaišzilais un tumšzilais. Tās ir debesu un jūras krāsas. Tumšzilā krāsa nereti simbolizē labestību, uzticību, pastāvību; heraldikā tā nozīmē vēl arī godīgumu, slavu un uzticību. Gaišzila ir 5. čakra, kas atrodas pie kakla un saistīta ar elpošanas orgāniem, balsi un vairogdziedzeri. Zilās krāsas daudz ir kristiešu svētbildēs. Tā simbolizē sēdētāju noslēpumu un Dieva īstenību.

Gaišzilā un tumšzilā krāsa ir spēcīgi antiseptiķi. Gaišzilā krāsa ārstē pigmenta plankumus, aknu slimības, da-

žādus iekaisuma procesus, dzelteno kaiti, apdegumus. Tās abas palīdz, ja ir slims vairogdziedzeris, kākslis, plaušu slimības. Tumšzilā krāsa dziedina kataraktu, glaukomu, astmu un plaušu karsoni. Tumšzili abažūri, krāsojums, aizkaļi nomierina pārpūlētās acis un nervus. Indiešu astrologi apgalvo, ka tumšzilās krāsas ilgstoša iedarbība var pilnīgi atsavināt no psihiskajām kaitēm. K.Petrovs-Vodkins stāstā «Samarkandija» atstāta leģendu par kādu valdnieku, kas saslimis ar hipohondriju un spējis izārstēties tikai pēc tam, kad pils sienas bijušas pārkrāsotas tumšzilās. Tumšzilo krāsu var lietot vecuma vājprāta profilaksei.

Gaišzilā krāsa iedarbojas maigāk nekā tumšzilā. Tā ļoti palīdz tiem, kuri vēlas notievēt. Gaišzili trauki un apgaismojums krasi samazina ēstgribu un produktu pievilcīgumu. Ar abām šīm krāsām jābūt uzmanīgiem — ja ir vāja nervu sistēma, tās var radīt nomāktību.

Ja jūs saista zilā krāsa, jums nav stiprs raksturs, kaut arī esat emocionāls un labsirdīgs, bet jums ir bagāta iekšējā dzīve. Jūsos sadzīvo gan egoisms, gan tuvinieku izpratne, bet dažkārt jūs nespējat izprast pats savu rīcību.

Ja zilā krāsa jums nepatīk, noskaidrojiet savas neapmierinātības cēloni!

Violetais. Pēc joga uzskatiem, šī krāsa saistīta ar čakru, kas nosaka augstākās nervu sistēmas darbību un intelektuālās iespējas. Violeto krāsu var izmantot visos gadījumos, kad traucēta psihe un nervu sistēma, kad ir neiralģija, reimatisms, smadzeņu satricinājums, izvadorgānu un aknu slimības.

Ja jums patīk violetā krāsa, jūsu domas ir uzlabotas un ir ļoti aktīvas. Ja nepatīk — jūs esat racionāls un reālistisks cilvēks.

«Pasaules Atbals»

SLUDINĀJUMI ◀ REKLĀMA ▶ PAZIŅOJUMI

Firma vēlas irēt kautuvi vai telpas kautuves izveidošanai.
Tāl. Cēsis 8-241-77003,
Rīgā 8-22-297004.

Z/s «Šņepstu Jaunāres»
pērk egles zāgbaļķus (garums 4,90 m un 7,40 m) un sīkbaļķus (diametrs no 12 cm, garums 3,10 m). Var izvest ar savu transportu. Samaksa tūlītēja. Vajadzīgi strādnieki gateri. Tāl. 50349, 8-29-351237.

Par labākajām cenām pērk un pārdod sertifikātus Preiļu pilsētas domē. Tāl. 21075. Livānos, Stacijas ielā 1 (bijušais pakalpojumu kombināts). Tāl. 44228.

Līdz 20. septembrim visās pasta nodaļās un pie lauku pastniekiem
var pasūtīt laikrakstu «Novadnieks»
šī gada pēdējam ceturksnim.

SIA
AUTO PREIĻI

SIA «Auto Preiļi» piedāvā:

- ▼ automašīnas;
- ▼ riepas, montāžu, balansēšanu;
- ▼ auto remontu, apkopi;
- ▼ ESSO eļļas.

Mūsu adrese: Preiļos, Pils ielā 14.
Tāl. 22293.

13. septembrī
Preiļu tirgū pārdos pakļājus un grīdas celiņus. Tos varēs pasūtīt vēlamā krāsā, pēc izmēra vai zīmējuma. Iepriecinošas cenas!

**Pērk gaļu.
Tāl. 55743.**

Ar Latgales apgabaltiesas spriedumu 1997. gada 14. augustā Preiļu rajona Zemieņu kopdarbības sabiedrība «AGLONAS ZEMNIEKS», reģ. Nr. 770300115, atzīts par maksātnespējīgu. Kreditoru pretenzijas pieteikt viena mēneša laikā no sludinājuma publikācijas administratora pilnvarotajai personai Sandrai Reizniecei, Rīgā, Kr. Valdemāra ielā 33, SIA «AUDIT», tālr. 7334249.

Pērk privatizācijas sertifikātus par visaugstākajām cenām Preiļos, Brīvības ielā 1, 2. stāvā katru darbdien no 9 līdz 17, tel. 22700, un Livānos, pasta ēkā 1. stāvā, tel. 42663. Strādājam arī sestdienās.

Preiļu pilsētas dome izsludina konkursu uz izpildītāja vietu. Prasības: augstākā izglītība, 3 gadu pieredze administratīvā darbībā. Priekšroka pretendentiem ar angļu (vācu) valodas zināšanām un prasmi darbam ar datoru. Pieteikties līdz š. g. 17. septembrim pa tālr. 22766 vai personīgi pie domes priekšsēdētāja.

Iepērkam un izvedam
egles zāgbaļķus;

**1. šķira, 44 USD,
2. šķira, 34 USD,
svaigi zāgēta egles
papīrmalka, 14 USD.**

Lūdzam iepriekš
saskaņot garumus.

Tāl. 246-32393,
246-34527, 29-356557.

«DAKO» Rēzeknē

Šī gada 13. septembrī
**Preiļu tirgus rīko
rudens gadatirgu.**

Pārdod

Ford Scorpio, 1987. g. Tāl. 22513;
miežus; motorlaivu OKA-4; izgatavo pēc pasūtījuma un pārdod graudu elektriskās vērtimās šķirojamās mašīnas. Tāl. 22888;
piekorpusu arklū; slīpo lāpstu; KIR. Tāl. 15440 no 19 līdz 22;
jaunbūvi Livānos. Tāl. 44087;
divstāvu māju vai maina pret mašīnu. Tāl. 23830;
zemi (pie Preiļiem) līdz 3 ha, 0,10 Ls/m². Tāl. 21838;
betona pāļus (6 m), 15 Ls/gab. Tāl. 22073 vakaros;
stiklus (1,5 x 1,3), 52 m², 1 Ls/m². Tāl. 23732;
medu; kviešus; miežus; auzas. Tāl. 21621, 23185;
medus sviēdi. Tāl. 36652;
malku. Tāl. 22893;
vienistabas dzīvokli. Tāl. 23971;
darba zirgu. Tāl. 22697;
grūsnu govī. Tāl. 59282;
govī. Tāl. 58442;
govī. Tāl. 50456 pēc 21.
zirgu. Tāl. 32261;
lauku māju. Tāl. 32267 pēc 17.

Pērk

VAZ no 1980. g. līdz 1991. g. Tāl. Rēzeknē 24723, 32927, mob. tel. 8-29-341806;
vieglās automašīnas piekabi. Tāl. 18219;
celtniecības vagoniņu. Tāl. 65085 darba laikā, 15189 vakaros;
kartupeļus. Tāl. 22188.

Ire

dzīvokli ar mēbeļiem. Tāl. 23830.

Maina

divstāvu dzīvokli pret vienistabas. Tāl. 21515.